

STAN SANITARNY POWIATU BRZÓZOWSKIEGO za 2024 r.

Brzozów, luty 2025

Stan sanitarny powiatu brzozowskiego za 2024 r.

Stan sanitarny powiatu brzozowskiego za 2024 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
1. SEKCJA EPIDEMIOLOGII	6
1.1. Nadzór bieżący Sekcji	6
1.2. Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.....	6
1.2.1. Kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	7
1.3. Ogniska epidemiczne w powiecie.	8
1.4. Zwalczanie chorób zakaźnych – nadzór epidemiologiczny indywidualny i zbiorczy.....	8
1.4.1. Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe	10
1.4.2. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.....	10
1.4.3. Zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby	10
1.4.4. Choroby przenoszone przez kleszcze.....	10
1.4.5. Odra – nie odnotowano przypadków	11
1.4.6. Gruźlica.....	11
1.4.7. Grypa	11
1.4.8. Inne choroby zakaźne.....	12
1.4.9. COVID-19	12
1.4.10. Styczność i podejrzenie narażenia na wściekliznę.....	12
1.5. Szczepienia ochronne i dystrybucja preparatów szczepionkowych	13
1.5.1. Dystrybucja szczepionek.....	13
1.5.2. Podmioty lecznicze przeprowadzające obowiązkowe szczepienia.....	13
1.5.3. Niepożądane odczyny poszczepienne	14
1.5.4. Analiza stanu uodpornienia dzieci i młodzieży.....	14
1.5.5. Szczepienia przeciw Covid-19.....	16
1.5.6. Szczepienia przeciw HPV	16
1.5.7. Szczepienia przeciw krztuścowi.....	16
2. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ	16
2.1 Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	17
2.2 Ocena jakości ciepłej wody użytkowej	22
2.3 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.	22
2.4 Pływalnie	22
2.5 Ustęp publiczny	24
2.6 Domy Pomocy Społecznej	24
2.7 Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	24
2.8 Placówki zapewniające całodobową opiekę	24
2.9 Hotele	25

2.10 Inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie	25
2.11 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej	25
2.12 Tereny rekreacyjne	27
2.13 Cmentarze i domy przedpogrzebowe.....	27
2.14 Inne obiekty użyteczności publicznej	28
3. SEKCJA HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.....	28
3.1. Nadzór bieżący	28
3.2. Ocena stanu sanitarno-technicznego w poszczególnych kategoriach zakładów.....	30
3.2.1. Zakłady produkcji żywności	30
3.2.2 Zakłady obrotu żywnością - 294 obiektów	32
3.2.3. Zakłady żywienia zbiorowego (zamkniętego i otwartego) - 136 obiektów	32
3.3. Ocena jakości zdrowotnej żywności na podstawie wyników badań próbek żywności pobranej w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu.	34
3.4. Działania podejmowane w związku z powiadomieniami otrzymywanymi w ramach funkcjonowania systemu RASFF	35
3.5. Działania podejmowane w ramach nadzoru nad suplementami diety.	37
3.6. Działania dodatkowe podejmowane w ramach nadzoru nad produkcją i obrotem środków spożywczych.....	37
3.7. Działania podejmowane ramach ASF - Afrykańskiego Pomoru Świń.....	38
3.8 . Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów	39
4. SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	40
4.1. Nadzór bieżący	40
4.2. Żłobki.....	41
4.3. Przedszkola	42
4.4. Szkoły.....	42
4.5. Wypoczynek letni i zimowy	45
5. SEKCJA HIGIENY PRACY	46
5.1. Środowisko pracy i choroby zawodowe	46
5.1.1.Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy.....	49
5.1.1.1. Azbest.....	50
5.1.1.2. Radon	51
5.1.2. Szkodliwe czynniki biologiczne w miejscu pracy	53
5.1.3. Choroby zawodowe	53
5.2. Nadzór nad bezpieczeństwem stosowania i wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin niebezpiecznych	55
5.2.1.Produkty biobójcze.....	55
5.2.2. Kosmetyki	56

5.2.3. Prekursory narkotyków kategorii 2 i 3.....	56
5.2.4. Środki zastępcze	57
6. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	58
7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY.	64
8. ODDZIAŁ LABORATORYJNY	66
9. KADRY I FINANSE	68
9.1. Struktura zatrudnienia w PSSE w Brzozowie w 2024 r.	68
9.2. Budżet.....	69

WSTĘP

Szanowni Państwo,

przedstawiona ocena stanu sanitarnego powiatu brzozowskiego została sporządzona na podstawie danych statystycznych (MZ), prowadzonych przez PSSE w Brzozowie według stanu na dzień 31.12.2024 r.

W 2024 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Brzozowie posiadała w ewidencji ogółem 1224 obiektów nadzorowanych, z czego 870 objęła planowym nadzorem sanitarnym, co stanowi 71 %.

Pracownicy Stacji ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nad bezpieczeństwem wody, żywności, środkami zastępczymi, kosmetykami, higieną środowiska, higieną pracy, higieną nauczania i wychowania, produktami biobójczymi i chemikaliami, przeprowadzili ogółem 2789 kontroli sanitarnych na terenie nadzorowanym tj.: na terenie miasta Brzozów oraz powiatu brzozowskiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brzozowie wydał ogółem 364 decyzje administracyjne, w tym 248 decyzji merytorycznych i 116 decyzji opłatowych za kontrole, w trakcie których stwierdzono naruszenie przepisów sanitarnych. Nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2400 złotych. Przeprowadzono 1782 wywiady epidemiologiczne w związku ze zgłoszonymi chorobami zakaźnymi. Laboratorium stacyjne prowadząc działalność w zakresie badań potrzebnych do wydania orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych, badań wody przeznaczonej do spożycia i wody basenowej oraz badań środowiska pracy (hałas, wibracja, zapylenie, oświetlenie) wykonało 3100 badań, na które złożyły się oznaczenia chemiczne, oznaczenia fizyczne oraz mikrobiologiczne. Równocześnie z działalnością kontrolną prowadzono i koordynowano programy zdrowotne, podejmowano działania w zakresie promocji zdrowia we współpracy z innymi instytucjami i służbami publicznymi oraz prowadzono media społecznościowe.

Raport niniejszy pozwala określić, że stan sanitarny powiatu brzozowskiego pozostaje na bezpiecznym poziomie.

Zapraszamy na naszą stronę internetową, gdzie znajdziecie Państwo dużo więcej materiałów na temat naszej pracy:

Zofia Cwynar

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Brzozowie

1. SEKCJA EPIDEMIOLOGII

1.1. Nadzór bieżący Sekcji

Sekcja Epidemiologii realizuje zadania polegające na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

W działalności Sekcji Epidemiologii należy wyróżnić obszary:

1. Nadzór nad podmiotami leczniczymi udzielającymi stacjonarnych i ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych oraz praktykami zawodowymi lekarzy, stomatologów, pielęgniarek, położnych i fizjoterapeutów, obejmujący:

- zapobiegawczy nadzór sanitarny polegający na udzielaniu porad i konsultacji w zakresie przydatności pomieszczeń do prowadzenia w nich działalności leczniczej oraz współuczestniczenia w uzgadnianiu dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,

- bieżący nadzór sanitarny obejmujący kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie spełniania warunków, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia takiego podmiotu oraz w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne.

2. Nadzór nad stanem uodpornienia populacji dzieci i młodzieży do 19 roku życia oraz wykonawstwem obowiązkowych szczepień ochronnych w podmiotach leczniczych oraz dystrybucja preparatów szczepionkowych zakupionych przez Ministra Zdrowia do tych podmiotów.

3. Nadzór nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami obejmujący szerokie działania mające na celu zwalczanie chorób zakaźnych, oparte w szczególności na sprawowaniu nadzoru epidemiologicznego polegającego na stałym, systematycznym gromadzeniu i analizowaniu informacji o zachorowaniach, jak również na sprawowaniu nadzoru indywidualnego, polegającego na analizie i interpretacji informacji o okolicznościach i skutkach zakażenia oraz podejmowaniu działań mających na celu przerwanie dróg szerzenia się choroby zakaźnej.

1.2. Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.

W ewidencji Sekcji Epidemiologii znajdują się podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych (szpital i inne niż szpitale jak dps-y), ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych (przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia, zakłady badań diagnostycznych, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne). Natomiast w ramach działalności leczniczej wykonywanej przez praktykę zawodową znajdują się indywidualne i specjalistyczne praktyki lekarskie, w tym indywidualne i specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków, indywidualne i specjalistyczne praktyki pielęgniarek.

1.2.1. Kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Podczas kontroli prowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz akty wykonawcze do tej ustawy, sprawdzano spełnianie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą odpowiednio do zakresu świadczonych usług zdrowotnych oraz podejmowanie przez kierowników tych podmiotów działań zmierzających do zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

W 2024 roku oddano do użytku nowy budynek podmiotu leczniczego.

Postępowania administracyjne rozpoczęte w 2023 r. w stosunku do 3 obiektów stały się bezprzedmiotowe z uwagi na zamknięcie obiektów lub zmianę ich właściciela. Pozostałe decyzje nakazowe zostały wykonane. W wyniku zaniżonego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego prowadzono w 2 podmiotach postępowanie administracyjne. Na koniec roku sprawozdawczego 1 obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym (termin wykonania obowiązków nałożonych decyzją upływa w 2025 r.).

1.3. Ogniska epidemiczne w powiecie.

W 2024 roku zarejestrowano następujące ogniska zachorowań w Szpitalu Specjalistycznym: 3 z powodu zachorowań na gripę, 2 na *Clostridium difficile* oraz 6 na Covid-19. W celu unieszkodliwienia źródła zakażenia i przecięcia dróg szerzenia się zakażenia zespół kontroli zakażeń szpitalnych podejmował działania zapobiegawcze i przeciwepidemiczne. W roku analizowanym wystąpiło ognisko zachorowania na Salmonellę wśród 5 osób w środowisku domowym. W trakcie dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono źródła zakażenia. Środowisko chorych objęto nadzorem epidemiologicznym (badanie ozdowieńców, osób z kontaktu). W przypadku 1 osoby wydano decyzję zaniechania wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby, a w szczególności w obrocie żywnością. Po przedłożeniu kontrolnych wyników badań przywrócono osobę z kontaktu do pracy.

1.4. Zwalczanie chorób zakaźnych – nadzór epidemiologiczny indywidualny i zbiorczy.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi określa wykaz zakażeń i chorób zakaźnych, które podlegają zgłoszeniu do właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w przypadku ich podejrzenia lub rozpoznania przez lekarza, względem miejsca rozpoznania. W 2023 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 maja 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie listy czynników alarmowych, rejestrów zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych oraz raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala (Dz. U. 2023, poz. 1041). Ponadto znowelizowano rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie zgłaszania podejrzeń

i rozpoznania zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu (Dz. U. 2023, poz.1045), które określa: zakażenia i choroby zakaźne, w przypadku których podejrzenia lub rozpoznania zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z ich powodu dokonuje się zgłoszenia, sposób dokonywania zgłaszania podejrzeń i rozpoznania zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu, a także wzory formularzy ww. zgłoszeń.

W 2024 r. wraz z Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia prowadzono w zakresie chorób zakaźnych liczne działania informacyjno-edukacyjne wśród dzieci i młodzieży oraz rodziców (pogadanki, prezentacje w ramach dni otwartych, debaty społeczne).

1.4.1. Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

W przypadku zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella* w roku 2024 odnotowano spadek zachorowań. Zachorowania występowały w większości w postaci pojedynczych przypadków, ale zarejestrowano również ognisko domowe wśród 5 osób.

Z zakażeń bakteryjnych zwracają uwagę zachorowania wywołane przez *Clostridium difficile* – 88 przypadków. W większości były to zakażenia szpitalne.

Niewielki spadek wystąpił w grupie innych określonych i nieokreślonych bakteryjnych zakażeń - odnotowano 13 przypadków, w tym 9 wśród dzieci do lat 2 (*Campylobakter*).

W grupie innych bakteryjnych zatruc pokarmowych odnotowano 1 przypadek zachorowania na *Yersinia enterocolitica*. Zatrucie to objawia się zapaleniem jelit – okrężnicy i jelita cienkiego, powodującym biegunki, bóle brzucha, gorączkę, niekiedy także z towarzyszącymi wymiotami.

W przypadku wirusowych zakażeń jelitowych wzrosła liczba zachorowań wywołanych rotawirusami z 6 na 33 przypadki, spadła liczba zachorowań na norowirusy z 13 na 5 przypadków. W grupie zachorowań na inne określone wirusowe zakażenia jelitowe odnotowano 14 przypadków. Zmniejszyła się liczba zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu z 39 na 22 w tym u dzieci do lat 2 – 6 (było 8) przypadków.

Nie notowano w 2024 roku zachorowań na czerwonkę bakteryjną.

1.4.2. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2024 r. wystąpiło ognisko zachorowań na Salmonellę w środowisku domowym wśród 5 osób. Osoby chore i ze styczności zostały poddane nadzorowi epidemiologicznemu.

1.4.3. Zachorowania na wirusowe zapalenia wątroby

W analizowanym okresie wystąpiło zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu A oraz typu B - przewlekłe.

1.4.4. Choroby przenoszone przez kleszcze

Choroba z Lyme, znana również jako borelioza, jest powodowana przez spiralną bakterię zwaną *Borrelia burgdorferi*. Jest to najczęściej rozpoznawana choroba przenoszona przez kleszcze. W 2024 r. odnotowano niewielki wzrost zachorowań z 96 na 101 przypadków, 1 przypadek neuroboreliozy oraz 3 przypadki zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu. W związku z brakiem dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie prowadzona jest systematycznie edukacja społeczeństwa w zakresie upowszechniania wiedzy nt. tej choroby jak i stosowania środków ochronnych oraz właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza.

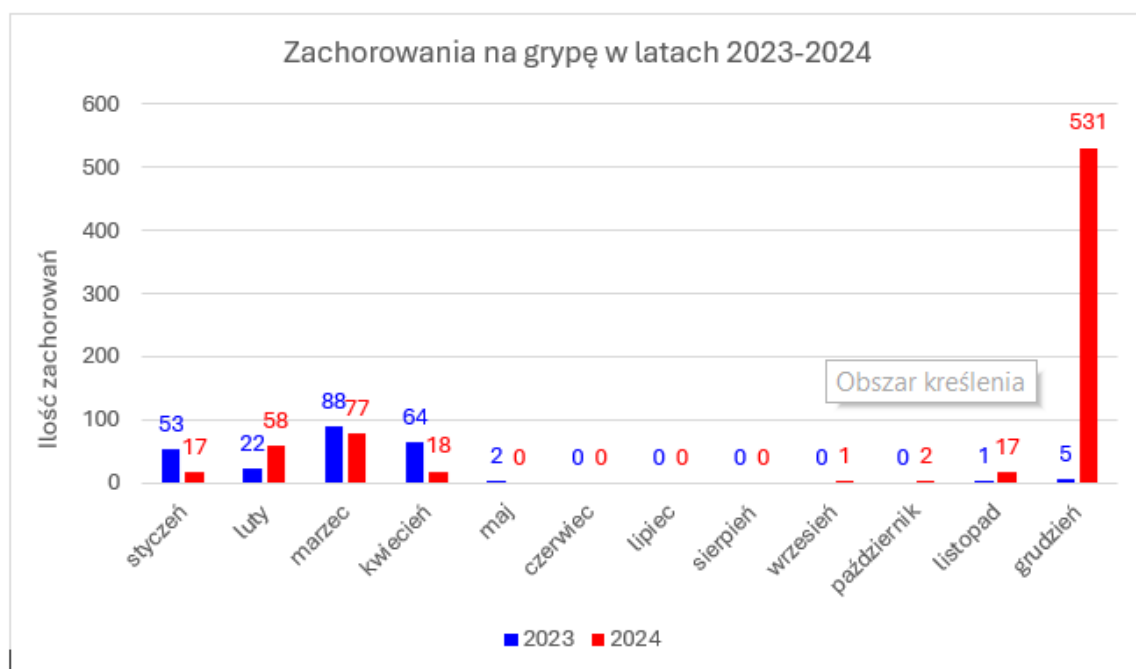
1.4.5. Odra – nie odnotowano przypadków

1.4.6. Gruźlica

W roku sprawozdawczym odnotowano 9 przypadków zachorowań na gruźlicę. Środowiska domowe osób chorych były objęte nadzorem epidemiologicznym. Występujące przypadki chorób zakaźnych rejestrowano jako pojedyncze zachorowania. Zarejestrowano przypadek zgonu z powodu gruźlicy.

1.4.7. Grypa

Znacznie wzrosła liczba przypadków zachorowań na gripę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego do 678 osób, gdzie w 2023 r. odnotowano 99 przypadków. Potwierdzonych przypadków zachorowań na gripę odnotowano 43, w tym u dzieci w wieku 0-14 lat - 17 przypadków. Nasilenie zachorowań wystąpiło w marcu i w grudniu. Hospitalizowano 64 osoby. Zmarła 1 osoba. Szczepieniom ochronnym niestety poddaje się znikomy procent ogółu społeczeństwa i są to głównie osoby w grupie wiekowej 60 plus.

W ramach nadzoru nad gripą SENTINEL lekarze biorący w nim udział przesyłali dane dotyczące zachorowań na gripę i infekcje grypopodobne oraz pobrane próbki wymazów do badań wirusologicznych.

W badanych próbkach nie stwierdzono obecności materiału genetycznego wirusa grypy A i wirusa grypy B.

W przypadku zakażenia wirusem oddechowym RSV odnotowano 102 przypadki zachorowań. Wirus RSV jest istotną przyczyną wirusowych zakażeń górnych i dolnych dróg oddechowych w tym zapaleń płuc i hospitalizacji dzieci do 5. roku życia i osób starszych, z obniżoną odpornością. Szczególnie wysokie ryzyko jest dla dzieci urodzonych przedwcześnie czy też dzieci urodzonych z wadami układów krwionośnego lub oddechowego.

1.4.8. Inne choroby zakaźne

W obrębie chorób przenoszonych drogą płciową zarejestrowano przypadek kiły, rzeżączki oraz chorobę wywołaną przez Chlamydie.

Odnotowano ponadto 18 przypadków choroby wywołanej przez *streptococcus pyogenes* (paciorkowiec zaliczany do ziarniaków, będący czynnikiem etiologicznym anginy oraz kilku innych zespołów chorobowych), inwazyjnej (róży), 3 przypadki choroby wywołanej przez *streptococcus pneumoniae* określane również mianem dwoinki zapalenia płuc: to bakterie gram - dodatnie, które najczęściej umiejscawiają się w gardle lub nosie, innej określonej i nieokreślonej (posocznicy), 33 przypadków płonicy, 1 przypadek choroby wywołanej przez hantawirusy. 275 przypadków ospy wietrznej oraz 11 przypadków zachorowań na krztusiec.

W 2024 r. nie odnotowano zachorowań na lambriozę, świnkę, listeriozę, zakażenia HIV.

1.4.9. COVID-19

Spadła liczba zachorowań na Covid-19, z 358 na 209 przypadków. Odnotowano 3 zgony w przebiegu COVID-19, większość z występowaniem chorób współistniejących.

Sekwencjonowano ogółem 16 próbek. W wyniku badań stwierdzono dominację wariantu Omikron.

W 2 przypadkach nie powiodło się badanie.

1.4.10. Styczność i podejrzenie narażenia na wściekliznę

W 2024 r. odnotowano 95 przypadków zgłoszeń przez lekarzy pokąsań lub innych ekspozycji na ślinę zwierząt, jak psy, koty, szczur hodowlany, koń i kogut. W celu wykluczenia wścieklizny u zwierzęcia współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii. W związku z ekspozycją na zakażenie, szczepieniami

ochronnymi przeciwko wściekliznie objęto 24 osoby – w stosunku do lat ubiegłych wzrost o 7 osób. Osoby pokąsane kierowane były do kwalifikacji do szczepienia przeciwko wściekliznie. Szczepienia prowadzone były w Poradni Chorób Zakaźnych w Sanoku, w Krośnie, w Krakowie.

1.5. Szczepienia ochronne i dystrybucja preparatów szczepionkowych

Sekcja Epidemiologii sprawuje nadzór nad wykonawstwem szczepień w podmiotach leczniczych, w których przeprowadzane są obowiązkowe szczepienia ochronne. Szczepieniami obowiązkowymi objęte są dzieci i młodzież do ukończenia 19 roku życia oraz osoby w sposób szczególny narażone na zakażenie.

Zadania Sekcji Epidemiologii w zakresie szczepień ochronnych opierają się głównie na:

- dystrybucji szczepionek do podmiotów leczniczych;
- kontroli tych podmiotów w zakresie przeprowadzania sesji szczepiennych, prowadzenia właściwej i rzetelnej dokumentacji medycznej oraz przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych;
- rejestracji i opracowywania niepożądanych odczynów poszczepiennych;
- prowadzenia sprawozdawczości, sporządzania analiz ze stanu uodpornienia i zużycia szczepionek

1.5.1. Dystrybucja szczepionek

Sekcja Epidemiologii prowadzi magazyn preparatów szczepionkowych zakupionych przez Ministra Zdrowia, przeznaczonych do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych. Szczepionki transportowane są sukcesywnie z Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych w Porębach do magazynu wojewódzkiej stacji sanitarno-epidemiologicznej, skąd następnie do stacji powiatowej zgodnie ze złożonym zapotrzebowaniem. Podmioty lecznicze po uprzednim złożeniu zapotrzebowania, zgłaszają się do stacji celem otrzymania preparatów szczepionkowych.

Szczepionki magazynowane są w trzech urządzeniach chłodniczych, wyposażonych w ciągły system monitorowania temperatury. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Brzozowie posiada awaryjny system zaopatrzenia w energię elektryczną oraz urządzenia, które podtrzymują zasilanie.

1.5.2. Podmioty lecznicze przeprowadzające obowiązkowe szczepienia

Program obowiązkowych szczepień ochronnych realizowało 30 punktów szczepień znajdujących się w podmiotach leczniczych. Szczepienia przeciwko gruźlicy i wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w pierwszych dniach życia dziecka przeprowadzane są na oddziale noworodkowym Szpitala Specjalistycznego w Brzozowie. Należy zauważyć, że zwiększa się ilość matek, które nie wyrażają zgody na wykonanie tych szczepień.

W toku kontroli podmiotów w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych prowadzona jest szczegółowa analiza dokumentacji dotyczącej szczepień, ocena gospodarki preparatami szczepionkowymi, znajomość przepisów prawa oraz przestrzeganie wymagań higienicznych i sanitarnych podczas sesji szczepiennych. Placówki posiadają system całodobowego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych wraz z procedurami na wypadek braku dopływu prądu czy awarii urządzenia.

2.5.3. Niepożądane odczyny poszczepienne

Niepożądany Odczyn Poszczepienny (NOP) to każde zaburzenie stanu zdrowia związane ze szczepieniem, które wystąpiło w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki. Wyjątek stanowią NOP po szczepieniu przeciw gruźlicy, w których kryterium czasowe jest dłuższe. Art. 21 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakłada na lekarza, który podejrzewa lub rozpoznaje niepożądany odczyn poszczepienny obowiązek zgłoszenia tego faktu właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu. Zgłoszenie niepożądanego odczynu poszczepiennego, po dokonanej analizie i opracowaniu jest zapisywane w Systemie Formularzy Nadzoru Epidemiologicznego. W 2024 r. zarejestrowano 6 przypadków NOP-ów, zakwalifikowanych jako łagodne (2 – Błonica, Tęzec, Krztusiec, 2 – Odra, Świnka, Różyczka, 1- Rotawirusy, 1- HIB, Poliomyelitis, Błonica, Tęzec, Krztusiec, Pneumokoki).

2.5.4. Analiza stanu uodpornienia dzieci i młodzieży

W 2024 roku obowiązkowym szczepieniom ochronnym podlegało 13093 dzieci i młodzieży do 19 roku życia, których karty uodpornienia znajdowały się w podmiotach leczniczych. Szczepienia ochronne podlegają corocznie szczegółowej analizie i sprawozdawczości w następującym zakresie:

- stanu uodpornienia trzech najmłodszych roczników dzieci podlegających obowiązkowi szczepień;
- stanu uodpornienia dzieci, młodzieży i osób dorosłych;
- liczby kart uodpornienia przechowywanych przez podmioty przeprowadzające obowiązkowe szczepienia ochronne;
- zużycia preparatów szczepionkowych wybieranych z magazynu PSSE w Brzozowie;
- osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych;
- prowadzenia rejestru osób szczepionych przeciwko wściekliznie.

Obecność w populacji osób uodpornionych przeciwko danej chorobie zmniejsza prawdopodobieństwo zachorowania na tę chorobę również osób nieuodpornionych. Dzięki odporności zbiorowskiej szczepienie

chroni nie tylko osobę zaszczepioną, ale dodatkowo również najsłabszych, którzy nie mogą być zaszczepieni ze względu na przeciwwskazania, ponieważ są za mali na szczepienie (niemowlęta) lub chorujący przewlekłe.

Im więcej osób zostało zaszczepionych, tym większa jest odporność zbiorowiskowa, tym bardziej jesteśmy wszyscy chronieni przed niebezpiecznymi chorobami zakaźnymi.

Uodpornienie populacji noworodków z rocznika 2024 liczącego 407 osób przedstawia się następująco:

- przeciwko gruźlicy zaszczepionych stwierdzono 379 dzieci, co stanowi 93,12 %
- przeciwko WZW B zaszczepionych 374 dzieci, co stanowi 91,89 %
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi zaszczepiono 224 dzieci, co stanowi 55,04 %
- przeciwko poliomyelitis zaszczepiono 224 dzieci, co stanowi 55,04 %
- przeciwko *Haemophilus influenzae* zaszczepiono 196 dzieci, co stanowi 48,16 %
- przeciwko *Streptococcus pneumoniae* zaszczepiono 203 dzieci, co stanowi 49,88 %
- przeciwko rotawirusom zaszczepiono 202 dzieci, co stanowi 49,63 %

Uodpornienie dzieci z rocznika 2023 liczącego 464 osób przedstawia się następująco:

- przeciwko gruźlicy zaszczepiono 446 dzieci, co stanowi 96,12 %
- przeciwko WZW B zaszczepiono 448 dzieci, co stanowi 96,55 %
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi zaszczepiono 437 dzieci co stanowi 94,18 %
- przeciwko poliomyelitis zaszczepiono 445 dzieci co stanowi 94,18 %
- przeciwko *Haemophilus influenzae* zaszczepiono 444 dzieci co stanowi 95,69 %
- przeciwko *Streptococcus pneumoniae* zaszczepiono 454 dzieci co stanowi 97,85 %
- przeciwko rotawirusom zaszczepiono 399 dzieci co stanowi 85,99 %
- przeciwko odrze, śwince i różyczce zaszczepiono 295 dzieci co stanowi 63,58 %

Uodpornienie dzieci z rocznika 2022 liczącego 539 osób przedstawia się następująco:

- przeciwko WZW B zaszczepiono 453, co stanowi 97,88 %
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi zaszczepiono 512 dzieci, co stanowi 94,73 %
- przeciwko poliomyelitis zaszczepiono 523 dzieci, co stanowi 97,03 %
- przeciwko *Haemophilus influenzae* zaszczepiono 521 dzieci, co stanowi 96,66 %
- przeciwko *Streptococcus pneumoniae* zaszczepiono 520 dzieci, co stanowi 96,4 %
- przeciwko odrze, śwince i różyczce zaszczepiono 487 dzieci, co stanowi 90,35 %.

Próg odporności zbiorowiskowej jest definiowany jako odsetek osób uodpornionych

w populacji, po osiągnięciu którego liczba nowych zakażonych zaczyna się zmniejszać, zwykle wymaga 90-95% populacji odpornej. Procentowy wskaźnik osób uodpornionych poprzez szczepienia ma różną wartość w zależności od choroby np. dla odry wynosi 95%, świnki 75-86%, różyczki 83-86%, błonicy 83,86%. Rośnie niechęć rodziców do szczepienia dzieci, którzy nie wyrażają zgody na szczepienie dziecka od pierwszych dni jego życia, już w szpitalu. W 2024 r. lekarze POZ zgłosili 247 dzieci z różnych roczników, które nie zostały zaszczepione. W tym celu skierowano do rodziców 140 wezwań i 43 upomnienia, w 13 przypadkach postępowanie administracyjne zakończyło się wystawieniem kary grzywny w wysokości 1000 zł na każdego z rodziców.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brzozowie działa telefon, pod którym osoby zainteresowane mogą uzyskać informację na temat związany z profilaktyką chorób zakaźnych.

1.5.5. Szczepienia przeciw Covid-19

W 2024 r. w dalszym ciągu istniała możliwość zaszczepienia się przeciwko Covid-19, lecz zainteresowanie zdecydowanie spadło.

1.5.6. Szczepienia przeciw HPV

Od 1 września 2024 roku rozszerzono wiek pacjentów kwalifikujących się do bezpłatnych szczepień przeciw HPV (ludzki wirus brodawczaka), szczepienia te przeprowadzane są u dziewcząt i chłopców po ukończeniu 9. roku życia, do ukończenia 14. roku życia, tj. od dnia 9 urodzin, do dnia poprzedzającego 14 urodziny - w schemacie dwudawkowym. Szczepienia są dobrowolne, a decyzja o szczepieniu jest podejmowana indywidualnie po kwalifikacji lekarza. Zainteresowani w celu zaszczepienia mogą zgłaszać się w podmiocie leczniczym.

1.5.7. Szczepienia przeciw krztuścowi

Od 15 października 2024 roku, kobieta w ciąży może bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Głównym celem szczepienia jest ochrona noworodków i niemowląt w pierwszych miesiącach życia przed zachorowaniem i hospitalizacją z powodu krztuśca. Recepta na szczepionkę jest niepotrzebna. Szczepienie kobiety w ciąży przeciw krztuścowi ma na celu redukcję ryzyka zachorowań na krztusiec noworodkowy, hospitalizacji i zgonu niemowlęcia z powodu krztuśca. Szczepienie jest zalecane: kobietom w ciąży po ukończeniu 27. do 36. tygodnia ciąży, kobiety w ciąży zagrożonej przedwczesnym porodem, po ukończeniu 20. tygodnia ciąży – szczepienie jest jednodawkowe.

2. SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

Do zadań Sekcji Higieny Komunalnej należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące utrzymania należytego stanu higieniczno-sanitarnego obiektów użyteczności publicznej. W ramach nadzoru nad wodociągami kontrolowane są urządzenia wodociągowe, pobierane próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wydawane oceny

o jakości wody do spożycia. Z nadzorowanych pływalni pobierane są próbki wody do badań laboratoryjnych i wydawane oceny o jakości wody.

2.1 Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz na zasadach określonych w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie znajdowało się 7 wodociągów prowadzących zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia:

- wodociąg Brzozów Jakła Wielka, którego administratorem jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Brzozowie,
- wodociąg Blizne i wodociąg Jasienica Rosielna, podlegające Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji Gminy Jasienica Rosielna,
- wodociąg Izdebki i wodociąg Wesoła Ujazdy, zarządzane przez Gminę Nozdrzec,
- wodociąg Golcowa i wodociąg Domaradz-Poręby, których właścicielem jest Gmina Domaradz.

Istniejące wodociągi nie obejmowały strefą zaopatrzenia całych miejscowości, za wyjątkiem wodociągu Blizne. Na terenie Gminy Dydnia brak wodociągu zaopatrującego ludność w wodę do spożycia administrowanego przez przedsiębiorstwo wodociągowe.

Mieszkańcy Gminy Haczów posiadali dostęp do sieci wodociągowej z ujęcia wody znajdującego się na terenie powiatu krośnieńskiego. Nadzorem obejmowano część sieci znajdującą się na terenie powiatu brzozowskiego. Przedłożono sprawozdania z badań z 7 wyznaczonych punktów poboru na końcówkach sieci w placówkach oświatowych i zdrowotnych. W dwóch próbkach wody stwierdzono przekroczenie zalecanej wartości ogólnej liczby mikroorganizmów.

Liczba ludności korzystającej z wody wodociągowej w powiecie brzozowskim była zdecydowanie niska. Na terenie powiatu z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało 15065 konsumentów, co stanowi 23,8 % osób mieszkających w powiecie. Mieszkańcy w przeważającej ilości tj. 48351 osób (76,2 %) zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia z własnych, indywidualnych ujęć.

Zwodociągowanie powiatu brzozowskiego

Do oceny jakości wody za 2024 rok wykorzystano wyniki badań 24 próbek wody pobranych w ramach nadzoru nad jakością wody, 239 próbek wody na zlecenie a także sprawozdań z badań jakości wody wykonanych w laboratoriach zewnętrznych prowadzonych przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej. Wydano 3 decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia, 3 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia, 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie administracyjne.

Zanieczyszczenie wody pod względem bakteriologicznym wystąpiło na wodociągu Blizne z uwagi na obecność bakterii grupy coli i przekroczenie zalecanej wartości ogólnej liczby mikroorganizmów. Wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz wystosowano komunikat dla odbiorców wody z wodociągu. Podjęte działania naprawcze doprowadziły do wyeliminowania zanieczyszczenia. Ponadto w punktach monitoringowych na sieci dwukrotnie wystąpiło przekroczenie zalecanej wartości ogólnej liczby mikroorganizmów. Wystosowano wystąpienie do zakładu wodociągowego odpowiedzialnego za jakość wody.

Zanieczyszczenie wody pod względem fizykochemicznym wystąpiło na wodociągach Brzozów Jakła Wielka, Blizne i Domaradz Poręby. Najczęstszą przyczyną kwestionowania jakości wody były parametry: mętność, żelazo, jon amonowy, zapach.

Na wodociągu Blizne stwierdzono przekroczenia żelaza, manganu, jonu amonowego i mętności. Skutkowało to wydaniem decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia. Zakład Wodociągów i Kanalizacji Gminy Jasienica Rosielna przeprowadził działania naprawcze doprowadzając jakość wody do wymagań przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Kilkukrotnie w ciągu roku wystąpiły wahania w jakości wody na wodociągu Brzozów. Dotyczyły przekroczenia zalecanej wartości mętności. Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowe każdorazowo doprowadziły do poprawy jakości wody, wszczęte postępowanie administracyjne zmierzające do wydania decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia zostało umorzone.

Ponadto na wodociągu Domaradz Poręby stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych żelaza, manganu, jonu amonu, zalecanej wartości mętności oraz nieakceptowalny zapach. Wydano decyzję

stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia oraz wystosowano komunikat dla odbiorców wody z wodociągu. Podjęte przez Gminę Domaradz działania naprawcze polegające na wymianie złoża filtracyjnego w filtrach doprowadziły do poprawy jakości wody.

Na wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeprowadzono 5 kontroli stanu sanitarnego ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz zbiorników wody uzdatnionej. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Na wodociągu Brzozów Jakła Wielka poprawie uległ stan techniczny ujęć i obiektów wodociągu, przeprowadzono remont filtra powolnego, budynku chlorowni, wykonano nowe ogrodzenia studni usytuowanych w pobliżu SUW.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wydano 10 ocen okresowych jakości wody oraz 7 ocen obszarowych jakości wody dla wodociągów zbiorowego zaopatrzenia. Oceny jakości wody przekazane były staroście, burmistrzowi oraz wójtom gmin, celem zapoznania się i podjęcia działań, mających na celu zaopatrzenie konsumentów w wodę właściwej jakości.

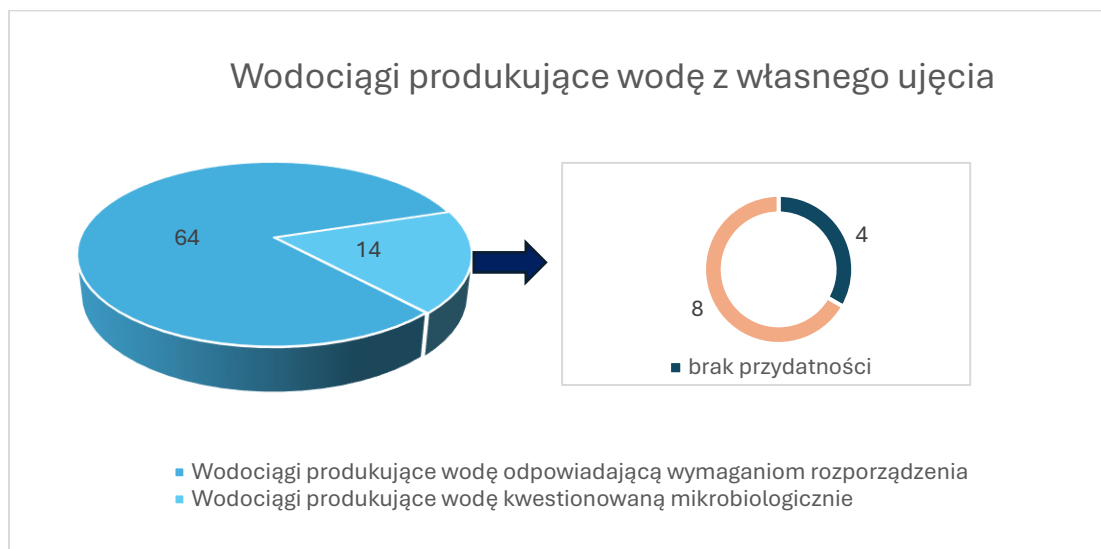
Oprócz przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, które obejmują zakresem swojej działalności zbiorowe zaopatrzenie w wodę, funkcjonują również inne podmioty, jak: szpital, szkoły, przedszkola, dom pomocy społecznej, obiekty produkujące żywność oraz ośrodki zdrowia, które posiadają własne ujęcia wody. W tej grupie pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie znajdowało się 78 wodociągów głównie o wydajności $< 10 \text{ m}^3/\text{d}$, zaopatrujących 7035 osób. Były to małe systemy wodociągowe, zazwyczaj bardziej podatne na awarie i często występujące zanieczyszczenia.

W 2024 r. przyjęto na ewidencję 12 wodociągów zaopatrujących w wodę obiekty użyteczności publicznej i produkujące żywność, zlikwidowano natomiast 6 wodociągów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brzozowie wydał 12 decyzji na poprawę jakości wody, w tym 4 decyzje stwierdzające brak przydatności i 8 decyzji o warunkowej przydatności. W jednym przypadku przedłużono decyzją termin wykonania działań naprawczych, natomiast w 2 umorzono wszczęte postępowanie administracyjne.

Zanieczyszczenie wody pod względem mikrobiologicznym wystąpiło na wodociągach:

- Zespół Szkół nr 1 Przysietnica
- Szkoła Podstawowa nr 2 Humniska
- Szkoła Podstawowa Grabownica Starzeńska
- Szkoła Podstawowa Zmiennica
- Przedszkole Sióstr Służebniczek Stara Wieś
- Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Stara Wieś
- Świetlica Środowiskowa Humniska
- Piekarnia „Małgosia” Grabownica Starzeńska
- „Zajazd pod Lipą” Humniska

- Szkoła Podstawowa Wydrna
- Szkoła Podstawowa Końskie
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Krzywem
- Firma cateringowa Bogusława Owoc Orzechówka
- Szpital Specjalistyczny w Brzozowie

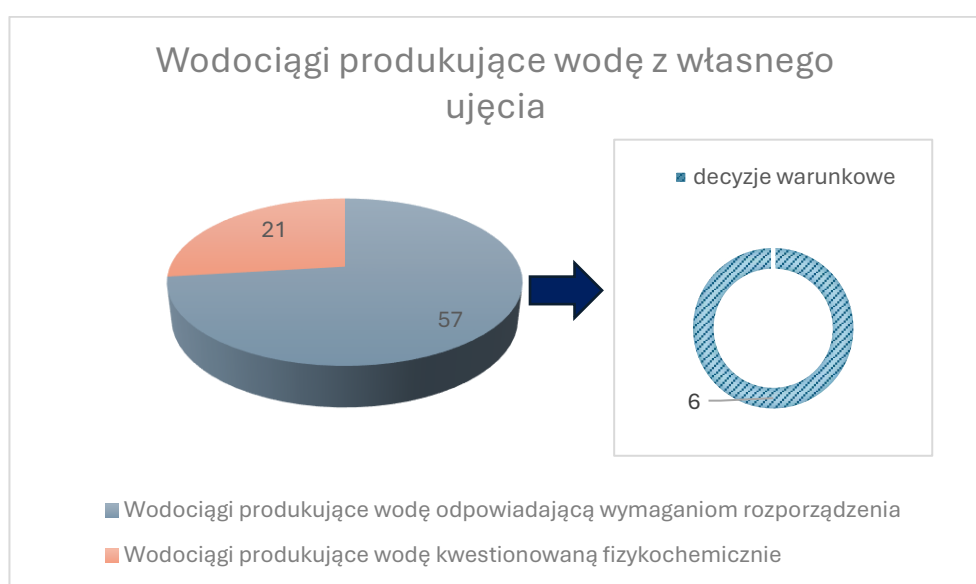

W powyższych obiektach stwierdzono głównie obecność bakterii grupy coli oraz przekroczenie zalecanej wartości ogólnej liczby mikroorganizmów. Zgodnie z rozporządzeniem wydawano decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia przez ludzi. Po przeprowadzonych przez właścicieli wodociągów działaniach naprawczych jakość wody została doprowadzona do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Zanieczyszczenia wody pod względem fizykochemicznym z uwagi na przekroczenie zalecanej wartości mętności wystąpiły na wodociągach:

- Szkoła Podstawowa nr 2 Przysietnica
- Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa nr 1 Humniska
- Szkoła Podstawowa nr 2 Humniska
- Przedszkole nr 2 Humniska
- Szkoła Podstawowa Górki
- Szkoła Podstawowa – Oddział Przedszkolny Turze Pole
- Szkoła Podstawowa Zmiennica
- GRAN-PIK Liwocz Brzozów
- Młynarstwo Stanisława Bąk Grabownica Starzeńska
- Bistro Monika Irzyk Grabownica Starzeńska
- Piekarnia „Małgosia” Grabownica Starzeńska

- Zespół Szkół Niebocko
- Dom Strażaka Niebocko
- Andrzej Orłowski KAPMIL – Pizzeria Niebocko
- Budynek byłego Ośrodka Zdrowia Niebocko
- Szkoła Podstawowa Grabówka
- Szkoła Podstawowa Jabłonka
- Przedszkole Samorządowe i Żłobek Gminny Dydnia
- Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne Krzemienna
- Ośrodek Zdrowia Nozdrzec
- Szpital Specjalistyczny w Brzozowie

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wydano 94 okresowe oceny jakości wody. Ponadto wydano 42 opinie dotyczące jakości wody dla obiektów podległych weterynarii. Przeprowadzono 13 kontroli stanu sanitarno – technicznego urządzeń wodociągowych, nie stwierdzono nieprawidłowości. Wydana w 2023 r. ze względu na zły stan techniczny urządzeń do uzdatniania wody i pomieszczeń stacji uzdatniania wody Szpitala Specjalistycznego decyzja nakazowa z terminem 31.03.2024 r. została wykonana, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

Przeprowadzono szkolenie dla próbkobiorców, w którym uczestniczyły osoby z laboratorium zewnętrznego oraz pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Brzozowie.

2.2 Ocena jakości ciepłej wody użytkowej

Na nadzorowanym terenie znajduje się jeden obiekt wykonujący działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne - Szpital Specjalistyczny w Brzozowie. Oceny jakości wody ciepłej pod kątem występowania bakterii *Legionella* dokonano na podstawie wyników badań przeprowadzonych w ramach monitoringu jakości wody oraz kontroli wewnętrznej w 11 punktach poboru próbek wody. W ramach monitoringu jakości wody pobrano do badania 10 próbek wody, szpital przedłożył sprawozdania z badań 25 próbek wody ciepłej, 3 próbki wody nie odpowiadały wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia. Wydano 2 decyzje nakazujące podjęcie działań mających na celu zredukowanie liczby bakterii *Legionella* do dopuszczalnych wartości. Jakość wody została doprowadzona do wymagań przepisów rozporządzenia, decyzje na poprawę jakości wody zostały wykonane.

Ponadto w ramach monitoringu pobrano 3 próbki wody ciepłej w następujących obiektach: Domu Pomocy Społecznej w Brzozowie, Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci w Starej Wsi oraz Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnemu w Krzemiennej. W próbkach wody nie stwierdzono obecności bakterii *Legionella*. Dom Pomocy Społecznej w Brzozowie przedłożył również wyniki badania ciepłej wody przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej, próbka wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia.

Jakość ciepłej wody użytkowej w nadzorowanych obiektach oceniono na koniec 2024 roku jako odpowiadającą wymaganiom sanitarnym określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W obiektach użyteczności publicznej prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie profilaktyki *Legionelli* w obiektach wysokiego ryzyka, wytwarzających aerozol wodno-powietrzny oraz instalacjach wentylacyjno-klimatyzacyjnych na temat zagrożeń z tytułu niewłaściwego utrzymania i eksploatacji instalacji wodociągowych i klimatyzacyjnych oraz metod przeciwdziałania tym zagrożeniom.

2.3 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.

W 2024 roku kontrolą objęto: szpital, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, hotele, pływalnie, jednostki pomocy społecznej, tereny rekreacyjne, ulice, parkingi, place targowe, trasy turystyczne, osiedle mieszkaniowe, stadion sportowy, przystanki, środki transportu publicznego, środki transportu do przewozu zwłok, cmentarz, zakład pogrzebowy. Prowadzone postępowania administracyjne w 23 obiektach doprowadziły do poprawy stanu sanitarno-technicznego, za wyjątkiem domu pogrzebowego zlokalizowanego na terenie cmentarza komunalnego w Brzozowie, który oceniono na koniec 2024 r. jako zły pod względem technicznym. Nieprawidłowości opisano w pkt. 2.13.

2.4 Pływalnie

W nadzorze sanitarnym znajdują się 3 pływalnie - 2 kryte oraz 1 odkryta. Nadzór prowadzono w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230). Właściciele lub zarządcy pływalni mają

obowiązek prowadzenia kontroli wewnętrznej nad jakością wody basenowej, która obejmuje bieżącą obserwację wody, monitoring parametrów fizycznych wody oraz pobór prób wody przez akredytowane laboratorium zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Brzozowie. Nadzór nad basenami obejmował jakość wody w nieckach do kąpeli, jakość wody ciepłej w natryskach oraz stan sanitarny obiektów. Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) wydano 3 oceny jakości wody na pływalniach. W ramach monitoringu jakości wody pobrano do badań laboratoryjnych 14 próbek wody, przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych, wydano 5 decyzji nakazowych.

Na pływalni „Posejdon” w Brzozowie w próbce wody ciepłej pobranej z natrysku w części męskiej stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii z rodzaju *Legionella*. Wydano decyzję nakazującą Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Brzozowie podjęcie działań mających na celu zredukowanie liczby bakterii *Legionella* do dopuszczalnych wartości. W przedłożonych sprawozdaniach z badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono w 3 próbkach przekroczenie wartości mętności. Wyniki badań kontrolnych próbek wody nie wykazały przekroczeń. Informacja z wykonania działań naprawczych była przedłożona inspektorowi sanitarnemu.

Próbki wody pobrane z nadzoru na basenie przy Szkole Podstawowej im. Świętego Michała Archaniola w Bliznem odpowiadały wymogom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brzozowie po otrzymaniu sprawozdań z badań wody wykonanych przez zarządzającego z basenu przy Szkole Podstawowej w Bliznem trzykrotnie w ciągu roku nakazywał wstrzymanie działalności związanej z korzystaniem z niecki basenowej. Badania wykazały obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* (pałeczka ropy błękitnej jest szczególnie niebezpiecznym mikroorganizmem – patogenem oportunistycznym, zdolnym wywołać ostre zapalenia płuc, zakażenia łożyska krwi, czy skóry i tkanek miękkich. Do zakażenia może dojść poprzez kontakt z zanieczyszczoną wodą. Poprzez to, że może występować w basenach czy jacuzzi, do zakażenia może dojść przez zanurzanie ran lub oparzeń w takiej wodzie) (w 2 próbkach wody) oraz przekroczenia najwyższej dopuszczalnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48h (w 2 próbkach wody), zarówno w wodzie w niecce basenowej jak i w wodzie wprowadzonej do niecki basenowej z systemu cyrkulacji. Ponadto w 6 próbkach wody stwierdzono przekroczenie wymagań fizykochemicznych tj. utlenialności (. Jakość wody każdorazowo doprowadzono do wymagań rozporządzenia, informacja z wykonania działań naprawczych była przedłożona inspektorowi sanitarnemu. W czerwcu 2024 r. otrzymano powiadomienie o incydencie kałowym w niecce basenowej, po czym niezwłocznie został on zamknięty przez zarządzającego na cały okres wakacyjny. Zarządzający dokonał zapisów w dokumentacji, a mianowicie datę i godzinę wyłączenia z użytkowania zanieczyszczonej niecki basenowej i poinformowania o tym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie. Po dokonanej analizie dokumentacji dotyczącej jakości wody basenu w Bliznem zaobserwowano, że w 2024 r. jakość wody uległa znacznemu pogorszeniu z uwagi na często występujące przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (*Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba

mikroorganizmów) a także fizykochemicznych – utlenialności. W związku z powyższym wystosowano wystąpienie do Wójta Gminy Jasienica Rosielna z prośbą o zwrócenie uwagi na powtarzające się incydenty związane głównie z mikrobiologicznym zanieczyszczeniem wody basenowej i przesłanie wyjaśnień dotyczących przyczyn powstawania zaistniałych przypadków. W odpowiedzi uzyskano informację, że wyeksploatowane urządzenie kontrolno-pomiarowo-dozujące zostanie wymienione na nowoczesne, które zapewni prawidłowe monitorowanie i regulację parametrów jakości wody.

Kompleks Sportowo – Rekreacyjny w Brzozowie ocenia się jako obiekt w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. W przeprowadzonym przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Brzozowie badaniu próbki wody pobranej na zlecenie strony w punkcie poboru: woda wprowadzana do niecki basenowej z systemu cyrkulacji stwierdzono obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*. Wydano decyzję nakazującą Miejskiemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Brzozowie wstrzymanie działalności związanej z korzystaniem z niecki basenowej. Kontrolna próbka wody nie wykazała zanieczyszczenia mikrobiologicznego. Ponadto 4 próbki wody były kwestionowane z uwagi na przekroczenie parametru fizykochemicznego - chloroformu. Nie przeprowadzono działań naprawczych, z dniem 31.08.2024 r. MOSiR w Brzozowie zakończył działalność obiektu w sezonie letnim 2024 r.

2.5 Ustęp publiczny

Zlikwidowano budynek szalek miejskich w Brzozowie przy ul. Plac Grunwaldzki. W miejscu tym powstał budynek, w którym mieści się lokal handlowy oraz 2 toalety ogólnodostępne – damska przystosowana dla osób niepełnosprawnych oraz męska z wejściem bezpośrednio z zewnątrz. Stan sanitarny i techniczny obiektu w 2024 r. nie był poddany bieżącej kontroli, a jedynie dokonano odbioru przed oddaniem go do użytku.

2.6 Domy Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej w Brzozowie ul. Witosa 13 w dobrym stanie sanitarno- technicznym. Przeprowadzono prace polegające na odmalowaniu pokoi mieszkalnych, wymianie umywalek, spłuczek i kratki wentylacyjnych.

2.7 Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej znajduje się 5 obiektów. Są to 4 Środowiskowe Domy Samopomocy oraz Dzienny Dom Pobytu w Brzozowie. Skontrolowano Środowiskowy Dom Samopomocy w Brzozowie. Przeprowadzono remont kuchni, jadalni i sali spotkań, polegający na wymianie posadzki, malowaniu ścian i wymianie mebli. Ponadto wymieniono barierki na klatce schodowej oraz zwiększono szerokość drzwi wraz z ich wymianą do trzech pomieszczeń sanitarnych.

2.8 Placówki zapewniające całodobową opiekę

Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne w Krzemiennej, w dobrym stanie sanitarno – technicznym. Prowadzono postępowanie administracyjne z uwagi na niewłaściwą jakość wody, która nie odpowiadała

wymaganiom Ministra Zdrowia z uwagi na przekroczenie zalecanej wartości mętności oraz nieakceptowalny zapach. Wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi. Jakość wody została doprowadzona do wymagań przepisów prawnych. W obiekcie pobrano próbkę ciepłej wody użytkowej, jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia.

2.9 Hotele

Pod nadzorem znajdują się 4 obiekty hotelarskie, skontrolowano 3 w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Nie wydawano opinii potwierdzających spełnienie wymagań sanitarnych. We wszystkich hotelach pranie bielizny pościelowej odbywa się w pralni zewnętrznej.

2.10 Inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie

W tej grupie nadzorowanych jest 4 obiekty. W pokojach gościnnych Grupy ALTA w Brzozowie dokonano generalnego remontu łazienek we wszystkich pokojach mieszkalnych, polegającego na wymianie płytek na ścianach i posadzkach, armatury sanitarnej i wyposażenia. Ponadto odmalowano ściany i sufity w pokojach mieszkalnych, a w niektórych wymieniono również panele podłogowe.

2.11 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej stanowią najliczniejszą grupę spośród wszystkich nadzorowanych obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu brzozowskiego.

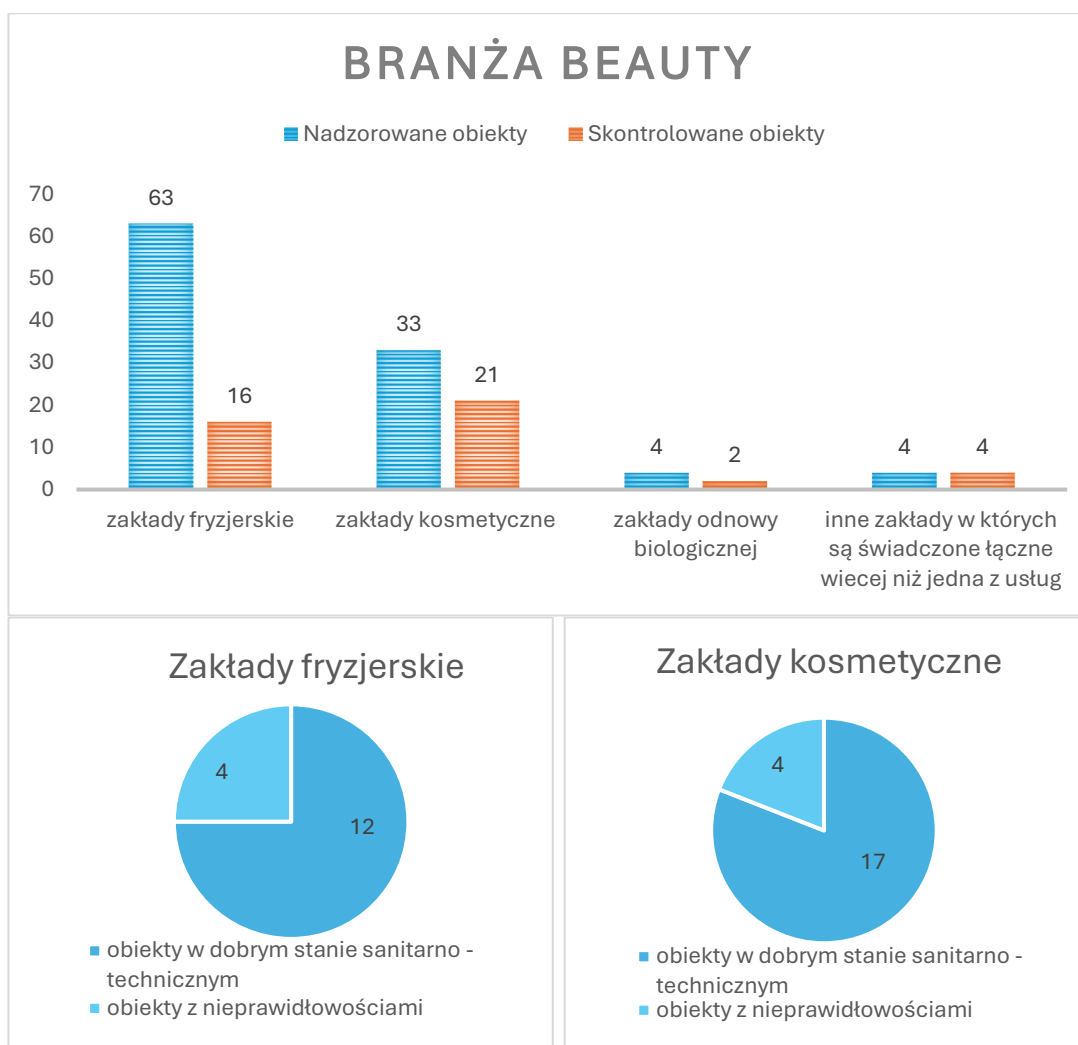
W ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej znajduje się:

- 63 zakłady fryzjerskie
- 33 zakłady kosmetyczne
- 4 zakłady odnowy biologicznej
- 4 inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

Przyjęto na ewidencję 17 nowych zakładów, 3 zlikwidowano.

W 2024 r. skontrolowano:

- 16 zakładów fryzjerskich
- 21 zakładów kosmetycznych
- 2 zakłady odnowy biologicznej
- 4 inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

Skontrolowano łącznie 46 zakładów, co stanowi 44 % spośród 104 będących pod nadzorem.

Przeprowadzono ogółem 53 kontrole w tym:

- 20 kontroli w zakładach fryzjerskich
- 27 kontroli w zakładach kosmetycznych
- 2 kontrole w zakładach odnowy biologicznej
- 4 kontrole w zakładach, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z ww. usług.

W 6 obiektach prowadzono postępowanie administracyjne, natomiast w 2 kontrole sanitarne wykazały zaniżony stan sanitarno- techniczny.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli to:

- brak opracowanych i wdrożonych procedur postępowania przy wykonywaniu czynności w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich
- brak kontroli biologicznej procesu sterylizacji potwierdzonej odpowiednim badaniem
- brak pojemnika na brudną bieliznę i odzież ochronną dla pracownika

- nieodpowiednie wyposażenia zakładu w przedmioty nieposiadające powierzchni gładkich, zmywalnych i odpornych na działanie wilgoci i środków dezynfekcyjnych,
- brak wydzielonego miejsca do higienicznego spożywania posiłków dla pracowników
- przeterminowany koncentrat do sporządzania roztworu do dezynfekcji
- brak urządzenia chłodniczego do przechowywania odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w obiekcie.

We wszystkich obiektach kontrole sprawdzające wykazały wyeliminowanie nieprawidłowości.

Wydano 7 opinii sanitarnych dla zakładów kosmetycznych, dotyczących stosowanych procedur przy wykonywaniu czynności naruszających ciągłość tkanek ludzkich, zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

Kontrole solariów prowadzono w oparciu o przepisy ustawy z 15 września 2017r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium. Kontrolowano m.in. obowiązek umieszczania w miejscu udostępniania solarium czytelnej i widocznej informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia, zakazie reklamy i promocji usług.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brzozowie prowadzono szkolenia w związku z Kampanią „Świadome Piękno – Wspólnie zadbajmy o nasze zdrowie” dla uczniów szkół ponadpodstawowych przygotowujących się do wykonywania zawodu fryzjer. Zorganizowano również szkolenie dla osób prowadzących usługi w zakładach kosmetycznych, wydano certyfikaty uczestnikom szkolenia. Ponadto działania edukacyjne polegające na organizacji spotkań i narad wraz z dystrybucją ulotek informacyjnych prowadzono na terenie powiatu w nadzorowanych tego typu obiektach.

2.12 Tereny rekreacyjne

Pod nadzorem znajduje się 18 obiektów, skontrolowano 8 piaskownic, których administratorem jest Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Brzozowie. Stan sanitarno-techniczny piaskownic dobry, piasek czysty, wymieniony przez sezonem letnim, teren wokół piaskownic uporządkowany. Piaskownice zabezpieczone plandekami, zapewniającymi odpowiednią osłonę przed zwierzętami i zanieczyszczeniami.

2.13 Cmentarze i domy przedpogrzebowe

Pod nadzorem znajduje się 3 obiekty, skontrolowano 2. Cmentarz komunalny w Brzozowie oceniono na koniec 2024 r. jako zły pod względem technicznym. Przeprowadzona kontrola sanitarna cmentarza komunalnego oraz domu pogrzebowego zlokalizowanego na terenie cmentarza wykazała brudne, poszarzałe ściany i sufity oraz zawilgocenie, odparzenie i napęczenie farby w pomieszczeniu do odprawiania ceremonii pogrzebowych w domu pogrzebowym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brzozowie nakazał decyzją Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej w Brzozowie doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian i sufitów w terminie do dnia 31.05.2025 r.

2.14 Inne obiekty użyteczności publicznej

Pośród 29 obiektów skontrolowano 12. Kontrolą objęto: stadion sportowy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Brzozowie, ulice, parkingi, place targowe na terenie Brzozowa, osiedle mieszkaniowe Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Brzozowie, 6 tras turystycznych, przystanki na Placu Grunwaldzkim w Brzozowie, stację paliw PKN Orlen w Brzozowie oraz stację paliw Petro San w Dydni.

Podczas kontroli przystanków autobusowych zlokalizowanych przy trasach komunikacyjnych na terenie powiatu brzozowskiego stwierdzono zaniedbania w stanie techniczno-sanitarnym wiat przystankowych na terenie gminy Jasienica Rosielna w miejscowościach Blizne i Orzechówka oraz Gminy Nozdrzec w miejscowościach Wara, Nozdrzec i Hłudno. Nieprawidłowości dotyczyły złego stanu technicznego wiat tj. skorodowanych metalowych części i odprysków farby, a także w niektórych przypadkach braku pojemników na odpady komunalne. W związku z powyższym wystosowano wystąpienie do Wójta Gminy Jasienica Rosielna i Wójta Gminy Nozdrzec o podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu sanitarno-technicznego wiat przystankowych. W bieżącym roku dokonano renowacji Stadionu Sportowego Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Brzozowie. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń dla sportowców wraz zapleczem sanitarnym dobry.

Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne podczas trwania imprez masowych „Lato w Haczowie”, „Dni Brzozowa 2024” oraz „Archidiecezjalna Pielgrzymka Róż Żywego Różańca do Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Haczowie”. W trakcie trwania tych imprez nie stwierdzono uchybień natury sanitarnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brzozowie w związku ze skargami Spółdzielni Mieszkaniowej w Brzozowie i mieszkańców bloku przy ul. Piastowej 28 na uciążliwości pochodzące z prywatnego mieszkania przeprowadził kontrolę sanitarną w lokalu. Kontrola wykazała anty-sanitarny stan mieszkania, stwarzający zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi z uwagi na jego wieloletnie zaniedbania. Właściciel nie wywiązuje się z obowiązku utrzymania lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym w należyтым stanie sanitarno-higienicznym. W związku z powyższym zobowiązano właściciela decyzją administracyjną do doprowadzenia tego mieszkania do należytego stanu sanitarno-higienicznego. Kontrole sprawdzające wykonanie tej decyzji wykazały wprowadzić pewną poprawę, usunięte zostały zasadnicze źródła zagrożenia, niemniej ze względu na istniejący stan sanitarno-higieniczny nie można uznać decyzji za wykonaną. W chwili obecnej trwają czynności egzekucyjne wobec zobowiązanego.

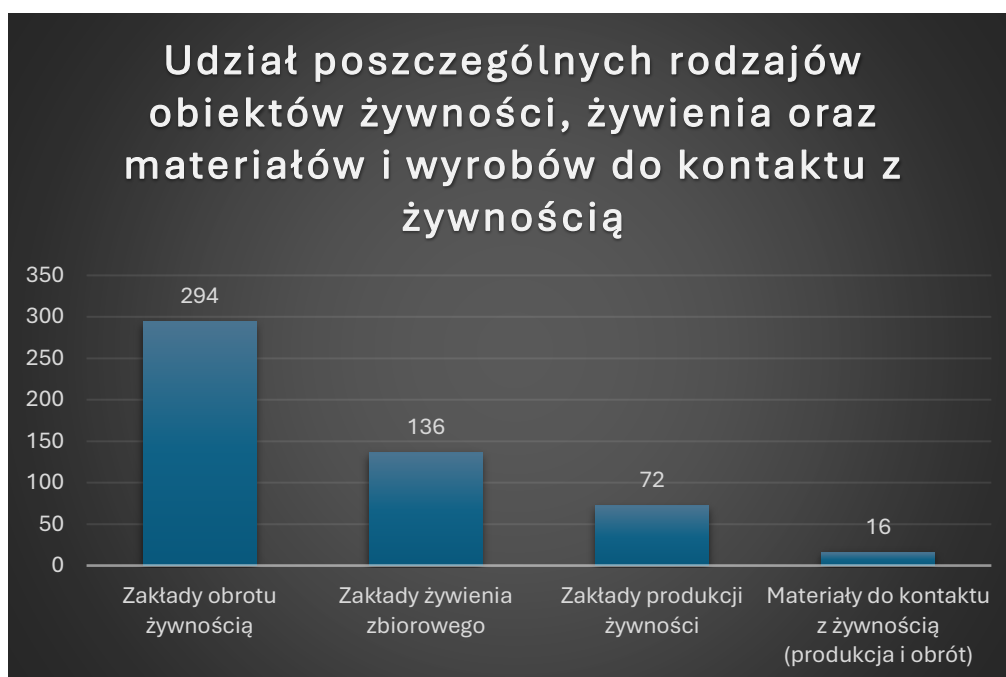
3. SEKCJA HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

3.1. Nadzór bieżący

Zasadniczym celem działania Sekcji Higieny Żywności i Żywienia jest zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Realizowany jest on poprzez prowadzenie urzędowych kontroli

żywności w zakresie spełnienia obowiązujących wymagań higienicznosanitarnych oraz pobieranie próbek do badań laboratoryjnych. Nadzór prowadzono w oparciu o obowiązujące przepisy prawne, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS) i Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz w oparciu o analizę zagrożeń na terenie powiatu brzozowskiego. Działania podejmowane w ramach nadzoru dotyczyły:

- oceny warunków sanitarno-higienicznych i technicznych produkcji, sprzedaży i transportu
- środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- oceny jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością krajowych oraz importowanych poprzez ocenę wizualną i/lub laboratoryjną próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu,
- monitorowania wycofanej z obrotu żywności oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach systemu wczesnego ostrzegania o pojawiających się produktach niebezpiecznych na rynku (RASFF),
- realizacji zamierzeń zaplanowanych w przedsięwzięciach, w oparciu o wytyczne GIS.

Wyk. 6. Udział poszczególnych rodzajów obiektów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością

W roku 2024 w rejestrze zakładów PSSE w Brzozowie znajdowało się 518 obiektów żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Od początku 2024 r. przeprowadzono ogółem – 395 kontroli sanitarnych w obiektach produkcji i obrotu środkami spożywczymi, w tym 93 interwencyjnych (głównie RASFF).

W ramach nadzoru w 2024 r. wydano łącznie 87 decyzji administracyjnych, w tym 10 z nich dotyczyło unieruchomienia/przerwania działalności całego lub części zakładu z uwagi na niewłaściwą jakość bakteriologiczną wody, 2 decyzje o wycofaniu z obrotu.

Za niewłaściwy stan sanitarny w obiektach oraz wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia nałożono 6 mandatów karnych na łączną kwotę 1900 zł.

Sporządzono 1 wniosek do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o wymierzenie kary pieniężnej w stosunku do podmiotu w związku z produkowaniem żywności w zakresie niezgodnym z decyzją PPIS w Brzozowie.

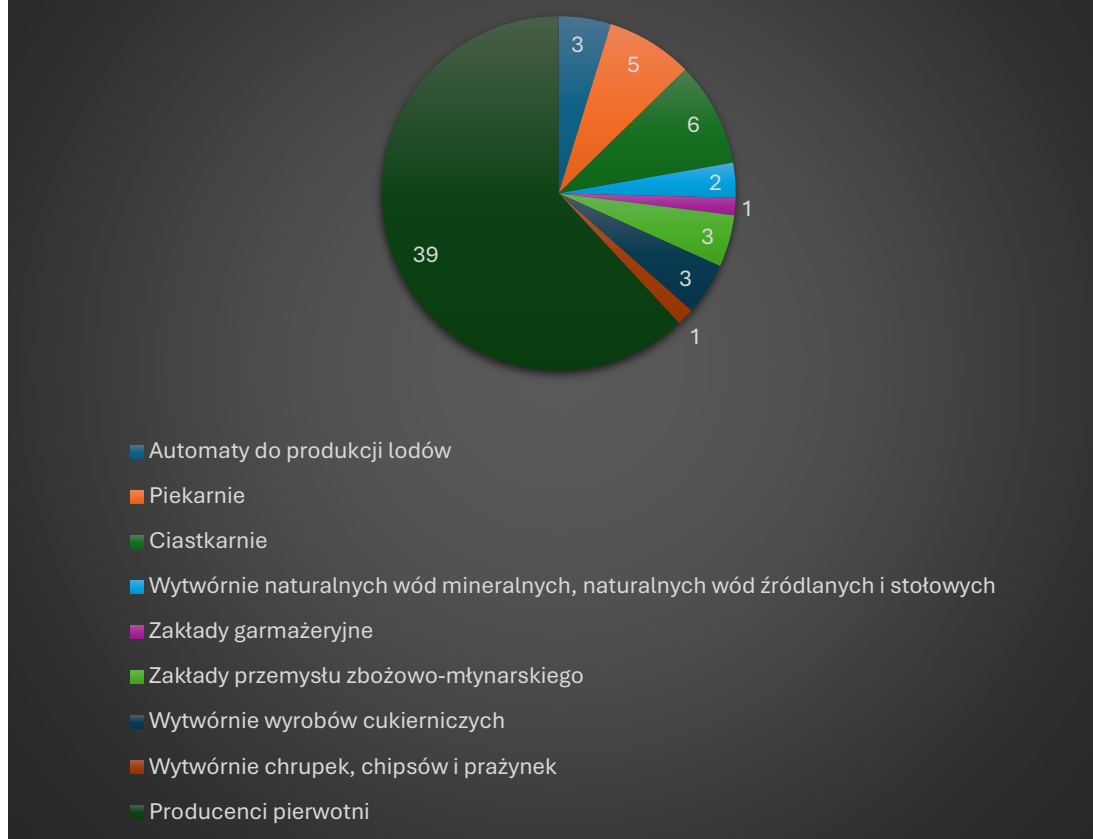
3.2. Ocena stanu sanitarno-technicznego w poszczególnych kategoriach zakładów

3.2.1. Zakłady produkcji żywności

W roku 2024 r. na terenie powiatu brzozowskiego w ewidencji znajdowało się 72 zakłady produkcji żywności, w tym między innymi:

- 3 automaty do produkcji lodów,
- 5 piekarni,
- 6 ciastkarni,
- 2 wytwórnie naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i stołowych,
- 1 zakład garmazeryjny,
- 3 zakłady przemysłu zbożowo- młynarskiego,
- 3 wytwórni wyrobów cukierniczych,
- 1 wytwórnia chrupek, chipsów i prażynek,
- 39 producentów pierwotnych.

Zakłady produkcji żywności

Wyk. 7. Zakłady produkcji żywności

W 2024 r. w wyżej wymienionych zakładach przeprowadzono 34 kontrole sanitarne.

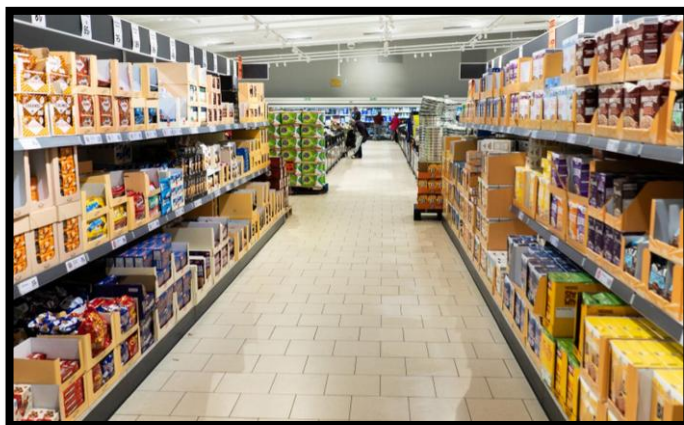
W 1 obiekcie stwierdzono brak aktualnych wyników potwierdzających właściwą jakość wody wykorzystywanej w zakładach. Wydano decyzje nakazową.

Właściciel obiektu podjął odpowiednie działania, które zostały potwierdzone pozytywnymi wynikami laboratoryjnymi wody wykorzystywanej w obiekcie.

W jednym obiekcie (piekarnia) wydano decyzję o zawieszeniu działalności zakładu z uwagi na rażące zaniedbania sanitarne oraz nałożono mandat karny na kwotę 500 zł. Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez właściciela wznowiono działalność w obiekcie.

Pobrano do badania laboratoryjnego 28 próbek żywności w następujących obiektach: ciastkarni, piekarni, wytwórni wyrobów cukierniczych i wytwórniach naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych, zakładzie przemysłu zbożowo-młynarskiego, wytwórni chrupek, chipsów i prażynek, u producentów pierwotnych. Pobrane próbki żywności nie zostały zakwestionowane.

3.2.2 Zakłady obrotu żywnością - 294 obiektów

Podczas przeprowadzonych 244 kontroli sanitarnych, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu techniczno-sanitarnego w obiektach.

Za stwierdzone uchybienia sanitarne dotyczące m.in. niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń i sprzętu, wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności oraz nieprawidłowości w zakresie magazynowania dostarczanych do sklepu środków spożywczych - nałożono 5 mandatów na łączną kwotę 1400 zł.

W związku z niewłaściwym stanem techniczno-sanitarnym pomieszczeń i sprzętu oraz braku aktualnych wyników potwierdzających właściwą jakość wody w 15 obiektach wydano decyzje nakazowe - decyzje zostały wykonane.

Podczas kontroli w hurtowni stwierdzono produkowanie żywności w zakresie niezgodnym z decyzją PPIS w Brzozowie. Sporządzono 1 wniosek do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o wymierzenie kary pieniężnej.

3.2.3. Zakłady żywienia zbiorowego (zamkniętego i otwartego) - 136 obiektów

W roku 2024 przeprowadzono kontrole w 116 obiektach. Wydano 21 decyzji administracyjnych – dotyczyły one głównie stwierdzenia niewłaściwej jakości wody w obiekcie. Właściciele obiektów podjęli stosowne działania, decyzje zostały wykonane.

W ramach „Akcji LATO”, kontrole obiektów prowadzone były w godzinach popołudniowych i w dni wolne od pracy. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrola urzędowa w szpitalu obejmowała ocenę stanu sanitarno-technicznego, sposobu przyjęcia i jakości surowców, warunków produkcji i dystrybucji żywności, stanu higieny i stanu zdrowia pracowników mających kontakt z żywnością (na podstawie orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych), a także prowadzenia dokumentacji kontroli wewnętrznej.

Dokonano oceny jakościowej jadłospisu diety podstawowej zaplanowanej na dekadę. Jadłospis dekadowy uplasował się w klasie 1, co oznacza że sposób żywienia określono jako prawidłowy. Drugim elementem oceny wyżywienia pacjentów szpitala było pobranie do badania 2 próbek posiłku obiadowego diety podstawowej w celu oznaczenia wartości energetycznej i odżywczej (od kobiety i mężczyzny).

Przeprowadzone badania laboratoryjne wykazały, że wartość kaloryczna zbadanych posiłków mieści się w przyjętym zakresie, stwierdzono natomiast rozbieżności zawartości białka i węglowodanów.

Mając na uwadze, że żywienie szpitalne pełni nie tylko funkcje związane z zaspokajaniem potrzeb żywieniowych pacjentów, lecz przede wszystkim stanowi nieodłączny element procesu terapeutycznego, współdecydujący o efektywności leczenia i szybkości powrotu do zdrowia PPIS w Brzozowie sporządził wystąpienie do Dyrektora Szpitala wskazując na podjęcie stosownych działań korygujących i zapobiegawczych.

Ponadto w ramach kontroli kompleksowych dokonano oceny jakościowej wyżywienia w placówkach oświatowych. Żywienie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych powinno być zgodne z aktualnymi rekomendacjami oraz przepisami prawnymi z zakresu żywienia dzieci i młodzieży. Jadłospis w placówkach oświatowych powinien być urozmaicony, posiłki powinny zawierać produkty z różnych grup środków spożywczych.

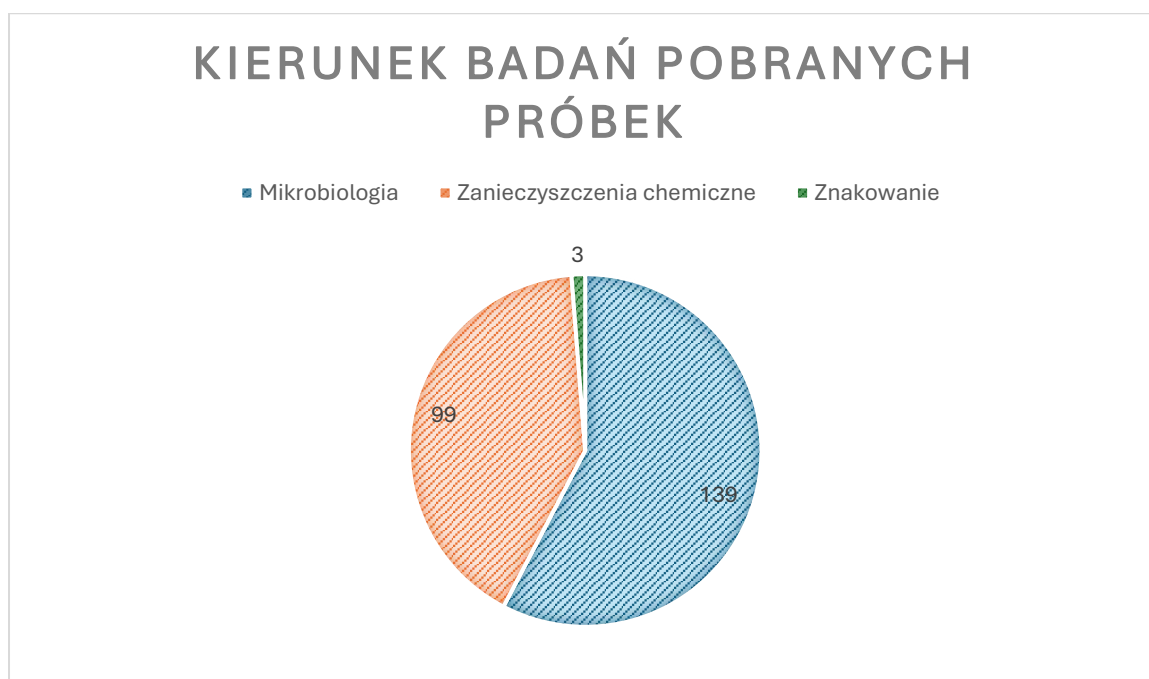
Pobrano do badania 3 próbki posiłku obiadowego w zakresie wartości odżywczej i kalorycznej - 2 próbki w szkole podstawowej prowadzącej żywienie we własnym zakresie oraz 1 próbka w szkole podstawowej prowadzącej żywienie w systemie cateringowym.

Przeprowadzone badania laboratoryjne wykazały rozbieżności w zawartości białka, tłuszczów i węglowodanów w związku z powyższym zobowiązano strony do podjęcia stosownych działań korygujących i zapobiegawczych.

3.3. Ocena jakości zdrowotnej żywności na podstawie wyników badań próbek żywności pobranej w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu.

W celu monitorowania zagrożeń zdrowotnych i identyfikacji zanieczyszczeń fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych w żywności, realizowany jest „Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS”. Są to działania określone przez Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na podstawie wskazań Głównego Inspektora Sanitarnego.

W 2024 r. pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności oraz monitoringu 241 próbek.

Wyk 8. Kierunek badań pobranych próbek w 2024 r.

Wykonywane badania żywności dotyczyły między innymi: oceny zanieczyszczeń mikrobiologicznych, obecności metali ciężkich, azotanów i azotynów, substancji dodatkowych, WWA, skażeń promieniotwórczych, napromieniania żywności, pozostałości pestycydów, żywności GMO, badań w kierunku organoleptyki oraz znakowania. Ponadto w ramach dodatkowej puli pobrano 3 próby grochu żółtego łuskanego, kraj pochodzenia: Ukraina, w kierunku metali. Pobrane próbki nie zostały zakwestionowane.

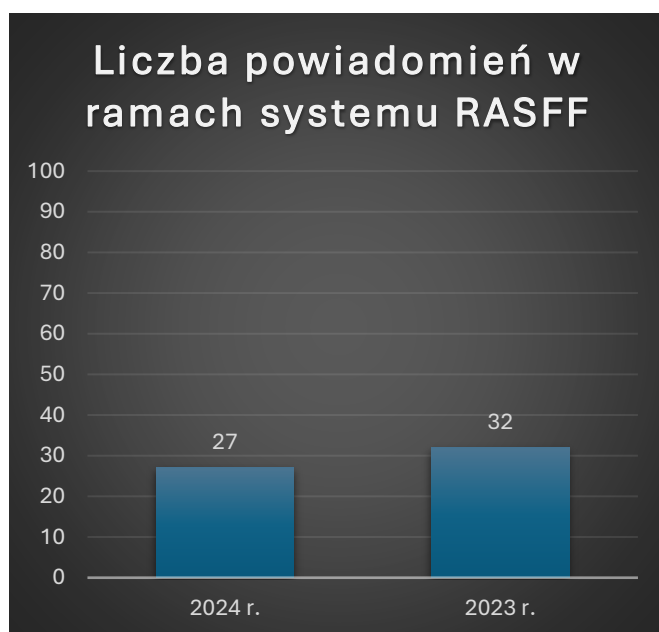
Zakwestionowano 1 próbkę papryki słodkiej czerwonej. Zgodnie ze sprawozdaniem Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie, w zbadanej próbce stwierdzono przekroczenie NDP pestycydu: etefon – wynik $0,62 \text{ mg/kg} \pm 0,31$ przy NDP określonym w rozporządzeniu (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23.02.2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniające dyrektywę Rady 91/414/EWG (Dz. U. UE L z 2005 r., nr 70 str. 1 ze zm.) na poziomie $0,05 \text{ mg/kg}$. Przekazano informację do podmiotu odpowiedzialnego za wprowadzanie produktu do obrotu w Polsce.

Przesłano powiadomienie informacyjne w ramach systemu RASFF celem przeprowadzenia oceny ryzyka dla zdrowia konsumentów. W przekazanej ocenie ryzyka, eksperci stwierdzili, że oznaczony poziom pozostałości etefonu w papryce ($0,62 \text{ mg/kg} \pm 0,31$) nie stwarza zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Biorąc pod uwagę wynik oceny ryzyka przedmiotowego powiadomienia, nie mieścił się w zakresie systemu RASFF.

W związku z kwestionowanym wynikiem badania papryki słodkiej czerwonej, podjęto dalsze postępowanie administracyjne.

3.4. Działania podejmowane w związku z powiadomieniami otrzymywanymi w ramach funkcjonowania systemu RASFF

W roku 2024 r. otrzymano łącznie 25 powiadomienia w ramach systemu RASFF. W 2023 r. otrzymano 32 powiadomienia.

Wyk. 9. Liczba powiadomień w ramach systemu RASFF w 2024 r. w zestawieniu z rokiem 2023.

W obiektach wymienionych w listach dystrybucyjnych przeprowadzono kontrole sanitarne.
Wydano 2 decyzje o wycofaniu produktów z obrotu.

Otrzymane powiadomienia dotyczyły między innymi:

1. powiadomienie alarmowe w sprawie niewłaściwej jakości środka spożywczego (prawdopodobna obecność metalowego gwoźdźca wewnątrz lizaka) w produkcie: lizaki Johnny BEE Strawberry Pop,
2. powiadomienie informacyjne w sprawie stwierdzenia obecności bakterii *Salmonella* w chałwie sezamowej, różne smaki, Elis Ali Eski,
3. powiadomienie o niezgodności produktu, dotyczące wykrycia genetycznie zmodyfikowanego lnu,
4. powiadomienie alarmowe dotyczące przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn. pietruszka suszona, której użyto do produkcji mieszanek przypraw,
5. powiadomienie informacyjne dotyczące przekroczenia NDP aflatoksyny B₁ oraz sumy aflatoksyn w mące migdałowej,
6. powiadomienie alarmowe w sprawie pomarańczy z Egiptu z chloropiryfosem,
7. powiadomienie informacyjne w sprawie przekroczenia NDP pozostałości pestycydów w papryce słodkiej z Jordanii,
8. powiadomienie alarmowe w sprawie przekroczenia NDP ochratoksyny w produkcie pod nazwą kakao,
9. powiadomienie dotyczące nieautoryzowanej nowej żywności – suplementu diety pn. „Reishi mushroom” pochodzącym z USA,
10. powiadomienie alarmowe w sprawie stwierdzenia przekroczenia NDP sumy zawartości morfiny i zawartości kodeiny w maku niebieskim pochodzącym z Czech,
11. powiadomienie alarmowe w sprawie wykrycia alkaloidów pirolizydynowych w herbacie rumiankowo-koperkowej dla niemowląt i małych dzieci,
12. powiadomienie o niezgodności w sprawie przekroczenia NDP kadmu w płatkach ryżowych pochodzących z Włoch,
13. powiadomienie alarmowe w sprawie przekroczenia aflatoksyny B₁ oraz sumy aflatoksyn B₁, B₂, G₁ i G₂ w figach suszonych pochodzących z Grecji,
14. powiadomienie alarmowe w sprawie przekroczenia NDP alkaloidów pirolizydynowych w produkcie kmin mielony z Indii,
15. powiadomienie alarmowe dotyczące stwierdzenia przekroczenia maksymalnego dopuszczalnego poziomu ołowiu w mielonym cynamonie z Wietnamu,
16. powiadomienie alarmowe w sprawie podejrzenia obecności elementów metalowych w napojach bezalkoholowych z Austrii
17. powiadomienie alarmowe w sprawie stwierdzenia przekroczenia migracji specyficznej

- pierwszorzędowej aminy aromatycznej w produkcie pn. łyżeczka do patelni,
18. powiadomienie o zagrożeniu dotyczącym przekroczenia NDP migracji do żywności 4,4'-diaminodifenylometanu w produkcie pn. łyżeczka cedzakowa,
 19. powiadomienie alarmowe w sprawie stwierdzenia przekroczenia NDP acetamiprydu w granatach pochodzących z Turcji,
 20. powiadomienie alarmowe dotyczące stwierdzenia wystąpienia niezadeklarowanego alergenu - białka soi w konserwie turystycznej,
 21. powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań w sprawie przekroczenia NDP etefonu w papryce słodkiej czerwonej
 22. powiadomienie informacyjne dotyczące półmiska ceramicznego w z motywem renifera pokrytego warstwą folii z tworzywa sztucznego, z którego pod wpływem 4% kwasu octowego oddzielała się warstwa folii,
 23. powiadomienie informacyjne w sprawie stwierdzenia przekroczenia NDP pestycydu – glifosatu w kaszy gryczanej.

3.5. Działania podejmowane w ramach nadzoru nad suplementami diety.

Suplementy diety zgodnie z definicją zamieszczoną w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, to środek spożywczy którego celem jest uzupełnienie codziennej diety, jest skoncentrowanym źródłem witamin oraz składników mineralnych. Liczba producentów suplementów diety wciąż wzrasta, jak również ich spożycie.

Pobrane do badania próbki suplementów diety nie były kwestionowane.

PPIS w Brzozowie podjął działania odnośnie pisma w sprawie naruszającej przepisy prawa żywnościowego, dystrybucji oraz reklamy suplementów diety, sprzedawanych za pośrednictwem stron internetowych. Z przeprowadzonej analizy ofert sprzedaży internetowej suplementów diety u lokalnych przedsiębiorców, działających na terenie nadzorowanym przez PPIS w Brzozowie, stwierdzono nieprawidłowości dotyczące podawania informacji mogących wprowadzać konsumenta w błąd, przypisując produktowi właściwości leczenia chorób i ich profilaktyki. W podmiotach w których przeprowadzono kontrole i stwierdzono nieprawidłowości, osoby odpowiedzialne za publikację ofert sprzedaży na stronach internetowych, podjęły czynności mające na celu usunięcie z aukcji internetowych niedozwolonych informacji i oświadczeń przypisujących produktom (suplementom diety) właściwości lecznicze.

Wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzje opłatowe.

3.6. Działania dodatkowe podejmowane w ramach nadzoru nad produkcją i obrotem środków spożywczych.

W 2024 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) prowadził kampanię dotyczącą kwestii bezpieczeństwa żywności pod nazwą #Safe2EatEU. Zadaniem kampanii jest przede

wszystkim wspierać konsumentów w dokonywaniu świadomych wyborów żywnościowych. Pracownicy czynnie włączyli się w działania polegające na udzielaniu porad i rozdawnictwie materiałów na temat bezpiecznej żywności przeprowadzając akcje tematyczne w zakładach i obiektach obrotu żywnością. W ramach prowadzenia bieżącego nadzoru także informowano o trwającej kampanii i rozdawano ulotki.

W świetle wydarzeń związanych z zatruciem pokarmowym spowodowanym spożyciem wyrobów mięsnych niewiadomego pochodzenia, pracownicy PSSE w Brzozowie prowadzili wzmożony nadzór sanitarny nad obrotem środkami spożywczymi na targowiskach oraz terenach przyległych (w tym obiektach ruchomych i tymczasowych), ze szczególnym uwzględnieniem żywności pochodzenia zwierzęcego. Nie odnotowano nieprawidłowości.

Ponadto pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w okresie Świąt Bożego Narodzenia, w związku ze zwiększonym obrotem i konsumpcją maku oraz produktów przetworzonych zawierających mak, przeprowadzili przedsięwziętą akcję kontrolną w miejscach obrotu detalicznego maku. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W okresie letnim tj. od maja do września 2024 r. kontrole obiektów prowadzone były również w godzinach popołudniowych i w dni wolne od pracy.

3.7. Działania podejmowane ramach ASF - Afrykańskiego Pomoru Świń

Afrykański pomór świń (African Swine Fever - ASF) znajduje się na liście chorób Międzynarodowego Urzędu ds. Zdrowia Zwierząt podlegających obowiązkowi zgłaszania i urzędowego zwalczania.

W związku z powyższym w 2024 r. przeprowadzano kontrole w nadzorowanych obiektach, w trakcie których sprawdzano pochodzenie mięsa, w szczególności dziczyzny oraz zagospodarowanie odpadów. Nie stwierdzono w tym względzie nieprawidłowości.

3.8 . Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

W 2024 r. tak jak w latach ubiegłych sprawowano nadzór nad obrotem grzybami w placówkach obrotu żywności oraz zakładach żywienia zbiorowego. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brzozowie prowadzili działalność edukacyjno-szkoleniową w zakresie wiedzy na temat grzybów oraz zasad ich zbierania. Swoją wiedzę przekazywali dzieciom i dorosłym podczas imprez plenerowych, poprzez wystawę makiet grzybów oraz rozdawnictwo materiałów na temat bezpiecznego zbierania grzybów, jak również zagrożeń jakie niesie ze sobą spożycie grzybów niejadalnych.

W PSSE w Brzozowie prowadzone jest poradnictwo w ocenie grzybów zebranych na własny użytek.

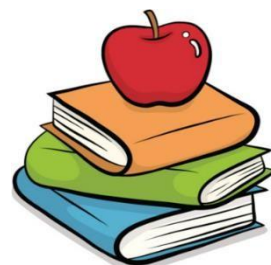

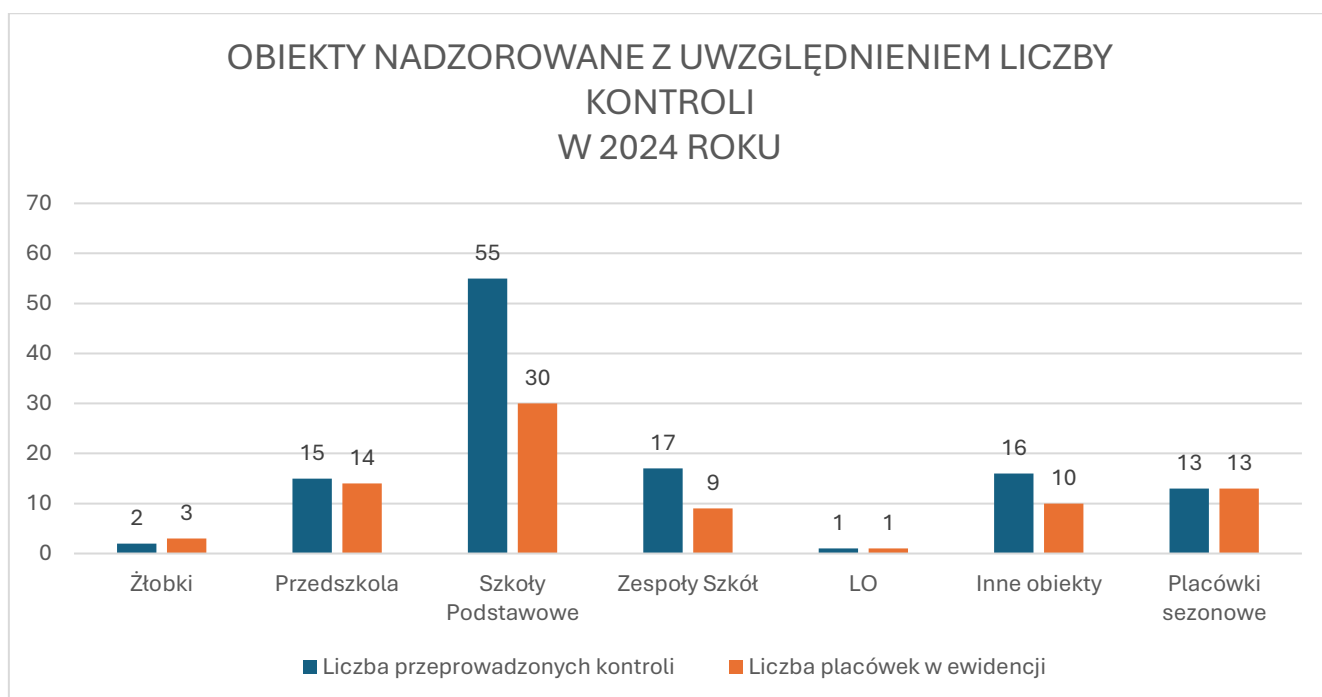
4. SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

4.1. Nadzór bieżący

W 2024 roku Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorowała 66 stałych obiektów oświatowo-wychowawczych. Od września 2024 pod nadzorem było 67 w tym: 3 żłobki (od września 2024 r. został utworzony Gminny Żłobek w Bliznem), 14 przedszkoli, 30 szkół podstawowych, 9 zespołów szkół, 1 LO, oraz inne placówki oświatowe takie jak: DPS dla dzieci, Specjalny Ośrodek Wychowawczy, 4 Świetlice Środowiskowe, 2 Warsztaty Terapii Zajęciowej, 2 Szkoły Muzyczne. Ponadto w nadzorze Sekcji znajdowało się 13 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży (w tym 12 letniego i 1 zimowego).

W 2024 roku w obiektach stałych i sezonowych przeprowadzono 119 kontroli, w tym: 2 w żłobkach, 15 w przedszkolach, 55 w Szkołach Podstawowych, 17 w Zespołach Szkół, 1 w LO, 1 w DPS, 2 w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym, 9 w Świetlicach Środowiskowych, 2 w WTZ, 2 w Szkołach Muzycznych, 13 w obiektach sezonowych w ramach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

W ramach imprezy gminnej wspólnie z Sekcją Higieny Komunalnej przygotowano stoisko informacyjno-edukacyjne połączone z pokazem i dystrybucją materiałów. Wszystkim zainteresowanym udzielano instruktaży i porad.

Zredagowano także artykuł do Brzozowskiej Gazety Powiatowej „Problem wagi ciężkiej”. Na bieżąco przekazywano informacje na Facebook z prowadzonych w szkołach pomiarów wagi tornistrów.

4.2. Żłobki

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brzozowie w 2024 r. pełnił nadzór nad 2 żłobkami (Brzozów i Dydnia), a od września 2024 r. nadzorem objęty został trzeci Gminny Żłobek w Bliznem. W żłobkach przeprowadzono 2 kontrole, gdzie opiekę łącznie zapewnioną miało 48 dzieci. W placówkach tych zapewniono dzieciom higieniczne warunki pobytu. Pomieszczenia utrzymane były w czystości, zabawki były dostosowane do wieku dzieci oraz posiadały wymagane certyfikaty. Pościel przechowywana we właściwy sposób, leżaki przypisane do dziecka. Sanitariaty wyposażone w niezbędne środki do utrzymania higieny osobistej. Zapewniona była odpowiednia liczba nocników odpowiadająca liczbie dzieci, których poziom rozwoju

umożliwia korzystanie przez nie z nocnika. Mycie i dezynfekcja nocników, zabawek oraz wyposażenia odbywała się w sposób prawidłowy. Żłobki zapewniały pełne wyżywienie tj. śniadanie, II śniadanie, obiad dwudaniowy i podwieczorek. Posiłki te przygotowywane były we własnych kuchniach.

4.3. Przedszkola

W powiecie brzozowskim w 2024 roku pod nadzorem PPIS w Brzozowie znajdowało się 21 przedszkoli w tym przedszkola funkcjonujące samodzielnie (14) oraz wchodzące w skład zespołów szkolno-przedszkolnych oraz zespołów szkół (7). W przedszkolach przeprowadzono 22 kontrole w tym 15 w przedszkolach funkcjonujących samodzielnie i 7 w przedszkolach wchodzących w skład zespołów szkolno-przedszkolnych oraz zespołów szkół. Z opieki przedszkolnej w skontrolowanych placówkach korzystało 1655 dzieci. W trakcie kontroli stwierdzono, że warunki higieniczno-sanitarne były prawidłowe. Pościel była przechowywana we właściwy sposób, leżaki przypisane do dziecka, stoliki i krzeselka były zróżnicowane pod względem wysokości. Sanitariaty wyposażone w niezbędne środki do utrzymania higieny osobistej, zapewniona ciepła bieżąca woda. W związku z szybkim wzrostem dzieci w wieku przedszkolnym przypominano o konieczności stałego monitorowania przez wychowawców właściwego doboru tych mebelków do wzrostu dzieci. Mając na uwadze kształtowanie prawidłowych nawyków higieny jamy ustnej u dzieci zwracano także uwagę na zapewnienie prawidłowych warunków do przechowywania indywidualnych szczoteczek i kubków. Zwracano także uwagę, czy dzieci mają zapewnione bezpieczne i higieniczne warunki podczas przebywania na placach zabaw. Przypominano o konieczności utrzymywania piaskownic w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. Ponieważ najskuteczniejszą metodą utrzymania czystości piasku jest jego zasłanianie na noc oraz w okresach nieużytkowania celem niedopuszczenia do zanieczyszczenia piaskownicy przez koty, psy czy ptaki, podczas kontroli sprawdzano wywiązywanie się z tego obowiązku. Przypominano także o systematycznej wymianie piasku (na początku i w środku sezonu) oraz o dokładnym myciu rąk i twarzy przez dzieci po zabawie w piaskownicy. We wszystkich placówkach prowadzone było żywienie dzieci. Przedszkola posiadają własne bloki żywienia, w których przygotowują posiłki.

4.4. Szkoły

Pod nadzorem PPIS do sierpnia znajdowało się 39 szkół, w tym szkoły funkcjonujące samodzielnie (30), zespoły szkolno-przedszkolne (2) oraz zespoły szkół (7). W 2024 roku przeprowadzono 72 kontrole. Kontrole sanitarne wykazały, że w placówkach szkolnych utrzymana jest czystość i porządek. Sanitariaty wyposażone były w niezbędne środki do utrzymania higieny osobistej tj. mydło, papier toaletowy, ręczniki papierowe. W trakcie kontroli zwracano uwagę na prawidłową organizację stanowiska pracy ucznia, dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii. Przypominano także dyrektorom o systematycznym przeglądzie dostosowanych na początku roku szkolnego mebli do wzrostu dzieci także w trakcie trwania roku szkolnego. Ponieważ dzieci szybko rosną a zwłaszcza w klasach nauczania początkowego czasami istnieje konieczność wymiany stolika i krzeselka na wyższe już po kilku miesiącach nauki. Przypominano także o konieczności wietrzenia sal lekcyjnych na każdej przerwie (szerokie otwieranie okien) oraz w zależności od warunków

atmosferycznych uchylanie ich w czasie lekcji by poprawić mikroklimat pomieszczeń. Ma to istotny wpływ na samopoczucie uczniów, ich sprawność umysłową, wydajność pracy oraz zachowanie dobrego zdrowia. Wszystkie placówki zapewniały uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych poprzez wydzielenie szafek lub miejsca na półkach w salach lekcyjnych. Dostępność do środków czystości (papier toaletowy, ręczniki jednorazowego użytku/suszarki do rąk oraz mydło w płynie) w nadzorowanych placówkach jest zadowalająca. Wszystkie placówki na terenie powiatu mają dostęp do bieżącej ciepłej wody. Wydano jedną decyzję na zapewnienie właściwego oświetlenia w szkołach (Szkoła Podstawowa w Nozdrzu, oraz na doprowadzenie powierzchni podłóg w salach lekcyjnych do należytego stanu sanitarno-technicznego (Szkoła Podstawowa Nr 2 Golcowa), oraz jedną decyzję na wyposażenie gabinetu profilaktyki i pomocy przedlekarskiej w punkt poboru ciepłej i zimnej wody (Szkoła Podstawowa w Zmiennicy-decyzja została wyegzekwowana). W roku sprawozdawczym dokonano także oceny realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. Podczas kontroli stwierdzono, że większość szkół posiada gabinety profilaktyki zdrowotnej odpowiednio wyposażone.

W trakcie przeprowadzanych kontroli pracownicy zwracali uwagę na przestrzeganie przepisów *ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U.2023, poz. 700)*. Nie stwierdzono wykroczeń w tym zakresie. Na terenie placówek przestrzegany jest zakaz palenia tytoniu, w widocznych miejscach umieszczone są odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych na terenie placówki.

Na terenie powiatu brzozowskiego wraz z rozpoczęciem roku szkolnego 2024/2025 przeprowadzona została wspólnie z Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia akcja ważenia plecaków uczniowskich w ramach kampanii „Problem wagi ciężkiej”, której adresatami w tej edycji po raz pierwszy byli uczniowie z klas I-VIII, a nie jak w poprzednich edycjach uczniowie klas I-III szkół podstawowych, oraz rodzice i nauczyciele.

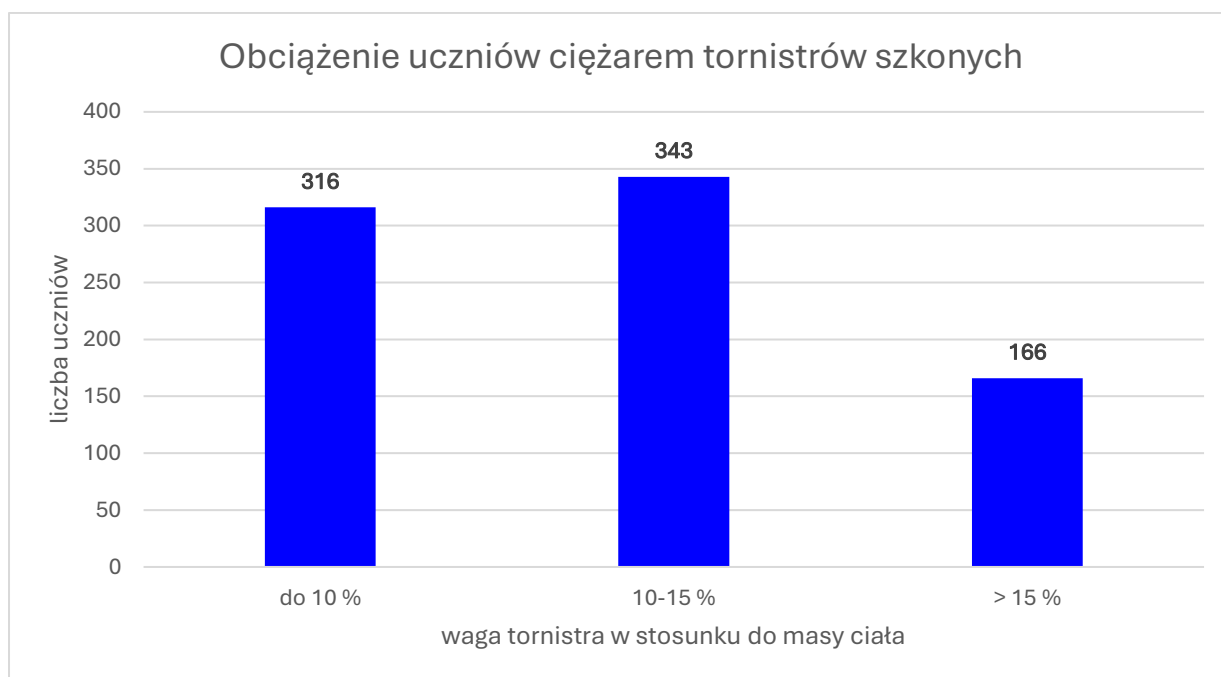
W każdej z klas, w których wykonywano pomiary ciężaru plecaków przeprowadzono pogadankę z zakresu prawidłowego noszenia tornistra, żeby nie powodował on wad postawy.

Każdy uczeń otrzymywał broszurkę „Dekalog lekkiego tornistra” Całość codziennego szkolnego ekwipunku ucznia szkoły podstawowej, jak zaleca Ministerstwo Edukacji Narodowej, nie powinna przekraczać 10 % - 15 % jego wagi.

W ramach kampanii zważono tornistry/plecaki 825 uczniów w 6 szkołach, 56 oddziałach. Przeprowadzone pomiary wykazały, że waga tornistra szkolnego u 316 uczniów mieściła się w przedziale do 10 % masy ciała ucznia, u 343 uczniów zawierała się w przedziale 10-15 % masy ciała, natomiast u 166 uczniów przekraczała 15 % masy ciała. Przyczyną zbyt ciężkich tornistrów były zbędne rzeczy (np. zabawki, gry), które dzieci noszą do szkoły a także brak systematyczności w przygotowywaniu zawartości plecaka zgodnie z rozkładem lekcji na dany dzień tygodnia.

Współuczestniczono w pracach komisji konkursów: „Trzymaj formę”, oraz związanego z tematyką racjonalnego odżywiania i antynikotynową.

4.5. Wypoczynek letni i zimowy

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowali również nadzór nad zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych oraz wakacji. Z dostępnych danych w elektronicznej bazie Podkarpackiego Kuratora Oświaty na terenie powiatu brzozowskiego zarejestrowanych było 13 turnusów.

Na terenie powiatu brzozowskiego w sezonie zimowym miał miejsce jeden turnus wypoczynku dzieci i młodzieży, w którym uczestniczyło 25 dzieci. Turnus został skontrolowany, nieprawidłowości nie stwierdzono. Ponadto prowadzono kontrole obiektów, które w ramach „Otwartych drzwi” prowadziły zajęcia w świetlicach środowiskowych, szkołach i Gminnym Ośrodku Kultury. Łącznie w tych zajęciach brało udział 151 dzieci, którym zapewniono właściwe warunki pobytu. Prowadzono także dodatkowe działania polegające na rozprowadzaniu ulotek na temat Bezpiecznych ferii i dopalaczy. Wygłoszono pogadanki na temat profilaktyki i promocji zdrowia.

Natomiast w czasie wakacji skontrolowano 12 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży, w których uczestniczyło 451 dzieci. W czasie trwania letniego sezonu nie stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych podczas przeprowadzonych kontroli wypoczynku. Organizatorzy zapewnili uczestnikom dobre warunki pobytu, utrzymania higieny osobistej, dożywiania oraz prowadzenia zajęć rekreacyjnych. W ramach współpracy z Sekcjami Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz Epidemiologii przeprowadzono 5 edukacyjnych pogadek dotyczących prawidłowego mycia rąk, zapobiegania chorobom zakaźnym i kleszczom, oraz rozdano dzieciom kolorowanki o tematyce bezpiecznych wakacji. Ponadto w ramach współpracy przedstawiciel Sekcji Higieny Pracy prowadził pogadanki (4) dla zebranych dzieci na temat zdrowego stylu życia, zdrowej żywności ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości napojów energetyzujących i nikotyny. W czasie kontroli pozostawiano ulotki i materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznych ferii i wakacji a także dopalaczy. Ponadto na jednym z turnusów letniego wypoczynku zorganizowano konkurs plastyczny „Bezpieczne wakacje”

Poprawia się stan sanitarno-techniczny nadzorowanych placówek. Organy prowadzące korzystają z dostępnych programów czego efektem jest otwieranie żłobków.

5. SEKCJA HIGIENY PRACY

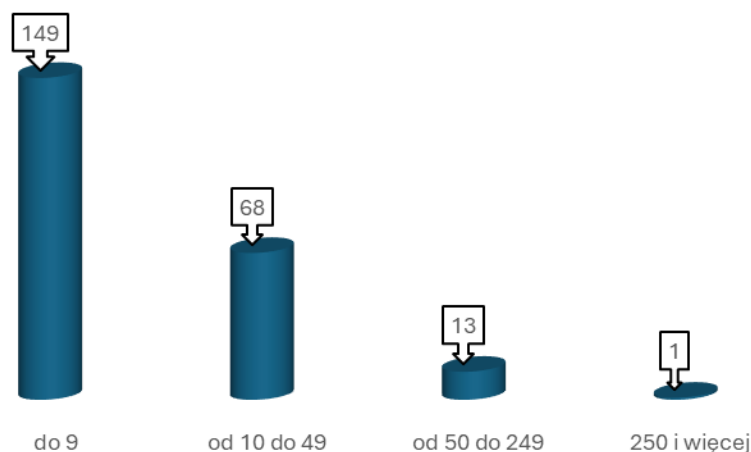
5.1. Środowisko pracy i choroby zawodowe

Główne kierunki działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących na stanowiskach pracy określone były w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r. Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pracowników Sekcji Higieny Pracy PSSE obejmował w 2024 r. kontrole dotyczące przestrzegania przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin niebezpiecznych, w tym produktów biobójczych, detergentów i kosmetyków, a także działań profilaktycznych dotyczących głównie środków psychoaktywnych.

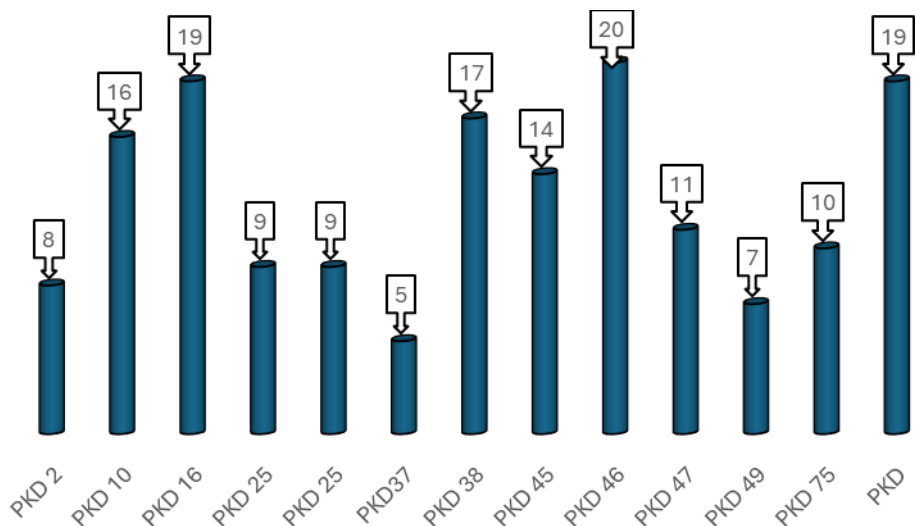
Na terenie powiatu brzozowskiego, jak podają statystyki najwięcej jest zakładów pracy zatrudniających do 9 pracowników tzw. mikro przedsiębiorstw.

Dane te znajdują odzwierciedlenie w nadzorze sprawowanym przez Sekcję Higieny Pracy.

W 2024 r. w ewidencji znajdowało się 239 zakładów pracy, z czego 66 % stanowiły zakłady zatrudniające do 9 pracowników.

Wyk. 1. Liczba zakładów pracy w ewidencji Sekcji Higieny Pracy PSSE w Brzozowie w 2024 r. z podziałem na ilość zatrudnionych pracowników.

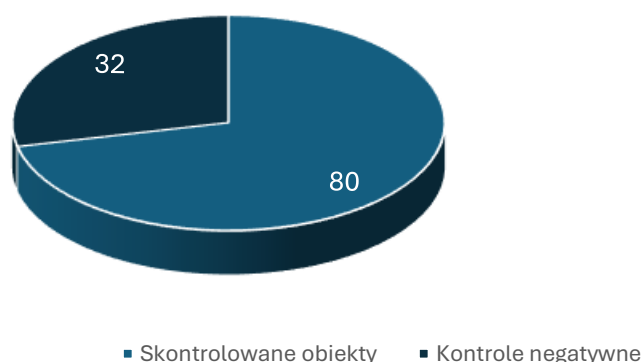
***PKD- 2** Pozyskiwanie drewna, **PKD- 10** Produkcja spożywcza, **PKD- 16** Branża drzewna, **PKD- 25** Produkcja metalowa, **PKD- 37** Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, **PKD- 38** Gospodarka odpadami, **PKD-45** Naprawa pojazdów samochodowych, **PKD- 46** Sprzedaż hurtowa, **PKD- 47** Sprzedaż detaliczna, **PKD- 49** Transport drogowy*

Wyk. 2. Liczba zakładów pracy w ewidencji Sekcji Higieny Pracy w 2024 r. w wiodących branżach.

W 2024 roku Sekcja Higieny Pracy nadzorowała warunki pracy w 80 zakładach pracy zatrudniających 3465 osób.

Największą liczbę stanowią zakłady pracy z tzw. branży drzewnej w tym produkcja wyrobów z drewna – (pkd.16), oraz handel detaliczny – (pkd 47). W 2024 r. 25 % kontroli dotyczyło warunków pracy w zakładach branży drzewnej, dzięki czemu skontrolowano warunki pracy 890 pracowników.

W ramach prowadzonych działań inspekcyjnych przeprowadzono 132 kontrole sanitarne. Jednym z podstawowych celów kontroli zakładów pracy była ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza sposobów zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy oraz ocena stanu sanitarnego uwzględniająca między innymi pomieszczenia i urządzenia stanowisk pracy, zaplecza higieniczno-sanitarne, wyposażenie pracowników w odzież roboczą i sprzęt ochrony osobistej, zaopatrzenie w środki czystości oraz organizację pierwszej pomocy.

Wyk. 3. Liczba zakładów, w których stwierdzono uchybienia

W związku ze stwierdzeniem naruszeń wymogów higieniczno-sanitarnych wydano ogółem 56 decyzji administracyjnych, w tym 32 decyzji obejmujących nakazy mających na celu poprawę warunków pracy.

Z analizy oceny narażenia zawodowego wynika, że w 2024 r. w 13 zakładach pracy 90 pracowników ekspozowanych było na jeden lub kilka czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w stężeniach lub natężeniach przekraczających dopuszczalne normatywy higieniczne, z czego, 85 osób pracowało w przekroczeniach hałasu. W większości dotyczyło to pracowników zatrudnionych w zakładach zajmujących się obróbką drewna. Pracodawcy zostali zobowiązani do podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie tego zagrożenia.

Na stanowiskach pracy, na których mimo zastosowania możliwych rozwiązań technicznych i organizacyjnych poziom hałasu w dalszym ciągu przekraczał dopuszczalne normy, pracodawcy opracowali program działań technicznych i organizacyjnych, tak aby najskuteczniej zmniejszyć narażenie pracowników na hałas, wyposażyli pracowników w indywidualne ochrony słuchu, dobrane do wielkości charakteryzujących hałas i do cech indywidualnych pracowników oraz nadzorowali ich prawidłowe stosowanie, ograniczali czas ekspozycji na hałas oraz oznakowali strefy zagrożone hałasem, a także, gdy było to uzasadnione ze względu na stopień zagrożenia ograniczyli dostęp do tych stref.

Fot.1. Ochrony słuchu

Podstawowym parametrem ochronników słuchu jest wartość tłumienia, dlatego bardzo ważny jest ich odpowiedni dobór. Pracownicy Sekcji Higieny Pacy przekazywali materiały opracowane przez Centralny Instytut Ochrony Pracy — Państwowy Instytut Badawczy dotyczące aplikacji, która wspomaga dobór ochronników słuchu do wielkości charakteryzujących hałas na stanowisku pracy oraz prawidłowego umieszczania wkładek przeciwhałasowych w zewnętrznym przewodzie słuchowym.

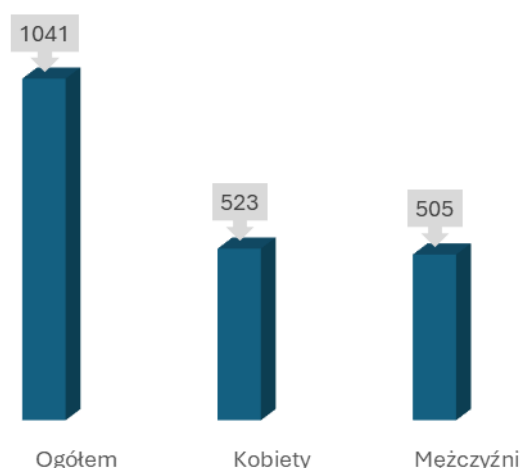
5.1.1. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

Podczas działań kontrolnych sprawdzano wypełnianie przez pracodawców obowiązków wynikających z zatrudniania pracowników w warunkach narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutagenne uwalniane podczas procesów technologicznych, które wymienione są w załączniku do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

Czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy występują w wielu branżach gospodarki.

W powiecie brzozowskim narażenie to dotyczy pracowników:

- pracujących w branży drzewnej – pył drewna,
- pracujących przy obróbce kamienia – pył respirabilny - wolna krystaliczna krzemionka,
- pracujących w służbie zdrowia - formaldehyd służący głównie do utrwalania pobranych wycinków od pacjentów, promieniowanie jonizujące związane z narażeniem m.in. pracowników diagnostyki obrazowej, cytostatyki.

Wyk. 4. Liczba pracowników pracujących w narażeniu na czynniki rakotwórcze w zakładach skontrolowanych w 2024 r.

W 2024 r. przeprowadzono 21 kontroli sanitarnych w zakresie narażenia pracowników na czynniki rakotwórcze mające na celu sprawdzenie prawidłowego realizowania zadań w zakresie ochrony przed narażeniem na ww. czynniki lub procesy technologiczne, w szczególności zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, kontrolowania narażenia poprzez przeprowadzanie badań i pomiarów tych czynników.

W 2024 r. nieprawidłowości w zakresie narażenia na czynniki rakotwórcze stwierdzono jedynie w 9 zakładach pracy i dotyczyły głównie braku kontrolnych badań i pomiarów czynnika rakotwórczego oraz nie przekazania w obowiązującym terminie informacji do PPWIS dotyczącej narażenia pracowników na działanie czynników rakotwórczych.

5.1.1.1. Azbest

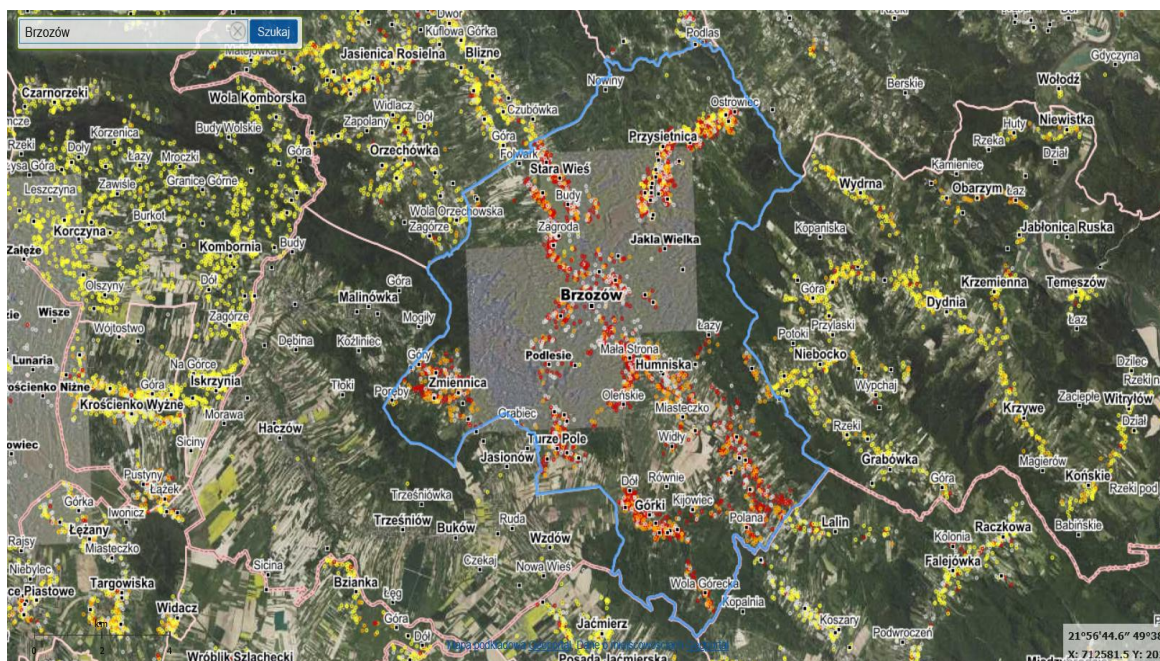
Azbest jest substancją o udowodnionym działaniu rakotwórczym, powoduje też pylicę azbestową, czy choroby opłucnej. W powietrzu występuje w niebezpiecznej formie mikroskopijnych włókien, przyczynia się do długotrwałego i utajonego rozwoju chorób. Azbest w latach 70 używany był przede wszystkim do produkcji dachów, a także rur, elementów elewacji i innych.

W ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” pracownicy Sekcji sprawują nadzór nad przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Obecnie azbest w środowisku pracy występuje głównie przy pracach związanych z demontażem materiałów budowlanych zawierających azbest oraz jego utylizacją.

Fot. 2. Prace podczas usuwania azbestu

Po ponad 12 latach od uchwalenia Programu krajowego dotyczącego wycofywania azbestu usunięto z terenu powiatu brzozowskiego zaledwie niecałe 23% zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych (zinwentaryzowanych 14 592 643 [Mg] zutylizowanych 3 351 810 [Mg] – (dane wg. GeoAzbest))

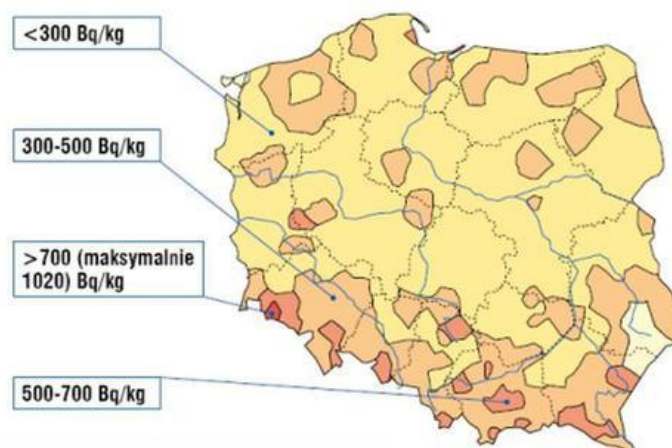
Fot. 3. Mapa „azbestowa” – powiat brzozowski

W roku 2024 do PSSE w Brzozowie wpłynęło 5 zawiadomień o pracach związanych z usuwaniem azbestu dotyczące odbioru z posesji prywatnych i transporcie do utylizacji materiałów zawierających azbest przez wyspecjalizowane firmy posiadające swoje siedziby poza terenem powiatu brzozowskiego.

5.1.1.2. Radon

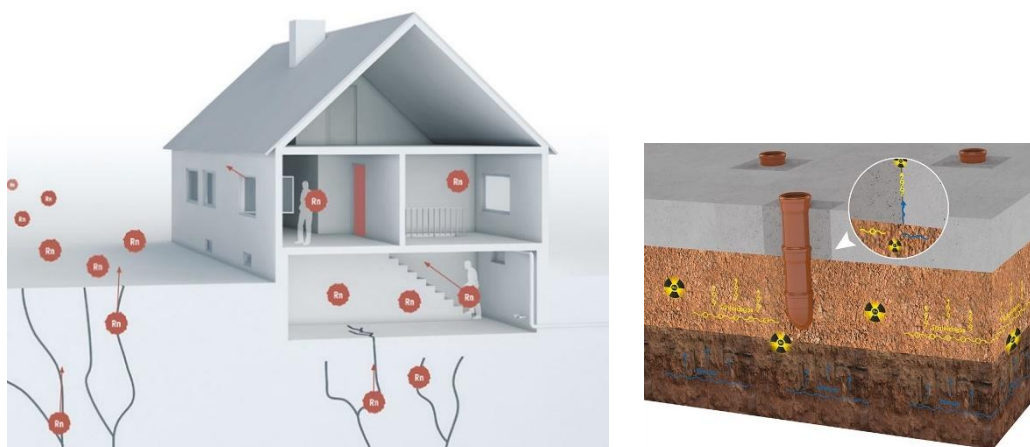
Radon występuje naturalnie w skałach i glebach i wodzie. Może on jednak przenikać i gromadzić się wewnątrz budynków - także w miejscach pracy.

Mimo, iż w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie terenów, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia (Dz. U. 2020 poz. 1139) nie uwzględniono powiatu brzozowskiego, to pomiary przeprowadzone przez Głównego Inspektora Sanitarnego w 2023 r. pokazują, że może występować podwyższony poziom radonu w budynkach na nadzorowanym przez PPIS w Brzozowie terenie.

Fot. 4. „Radonowa” mapa Polski

W 2024 r podczas bieżących kontroli prowadzono działania edukacyjne w miejscach pracy, w których pracownicy mogą być najbardziej narażeni na kontakt z radonem o podwyższonym stężeniu. Wysoki poziom radonu może występować we wszystkich rodzajach miejsc pracy, w tym w fabrykach, magazynach, biurach, sklepach, szkołach, hotelach, domach opieki i ośrodkach zdrowia. Najwyższe poziomy radonu znajdują się zwykle w przestrzeniach podziemnych, takich jak piwnice. Jako składnik wdychanego powietrza, ze względu na swoje właściwości promieniotwórcze, radon może mieć wpływ na zdrowie, dlatego istotne jest monitorowanie jego stężenia w budynkach, lokalach i pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. Pomiary zawartości radonu należy przeprowadzać w miejscu pracy, w którym jego lokalizacja i charakterystyka sugerują, że może występować podwyższony poziom radonu.

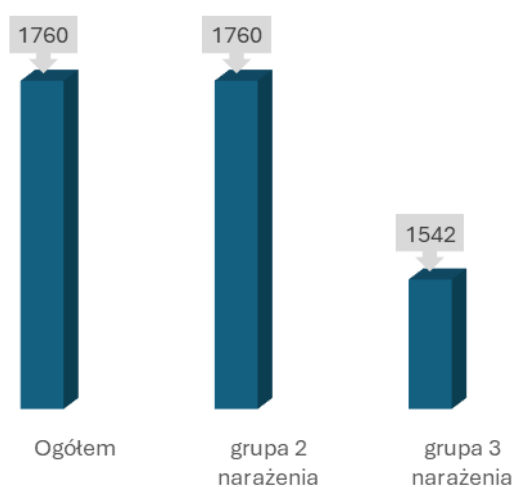

Fot. 5. Przenikanie radonu do budynku

5.1.2. Szkodliwe czynniki biologiczne w miejscu pracy

Czynniki biologiczne stanowią zagrożenie w wielu zawodach m.in. w jednostkach służby zdrowia, w zakładach produkujących żywność, w laboratoriach diagnostycznych, w zakładach gospodarki odpadami, w rolnictwie, leśnictwie lub w innej pracy, w przypadku której wynik oceny ryzyka zawodowego wskazuje, że czynniki biologiczne mogą być obecne w środowisku pracy.

W 2024 r. Sekcja Higieny Pracy nadzorowała warunki pracy w 28 zakładach, zatrudniających 1500 osób pracujących w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne należące do grupy 2 oraz 3 zagrożenia. Pracownicy Higieny Pracy przeprowadzili 33 kontrole w przedmiocie narażenia pracowników na czynniki biologiczne. Tylko w jednym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie w wyniku czego wydano decyzję nakazującą usunięcie uchybień.

Wyk. 5. Liczba pracowników narażonych na czynniki biologiczne 2 i 3 grupy zagrożenia w obiektach skontrolowanych w 2024 r.

5.1.3. Choroby zawodowe

Choroby zawodowe to grupa chorób spowodowanych działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub sposobem wykonywania pracy.

Zgodnie z art. 4 Ustawy z 30 października 2002 *o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych*, w polskim prawie za choroby zawodowe uważa się jedynie choroby określone w wykazie chorób zawodowych określonym rozporządzeniem Rady Ministrów.

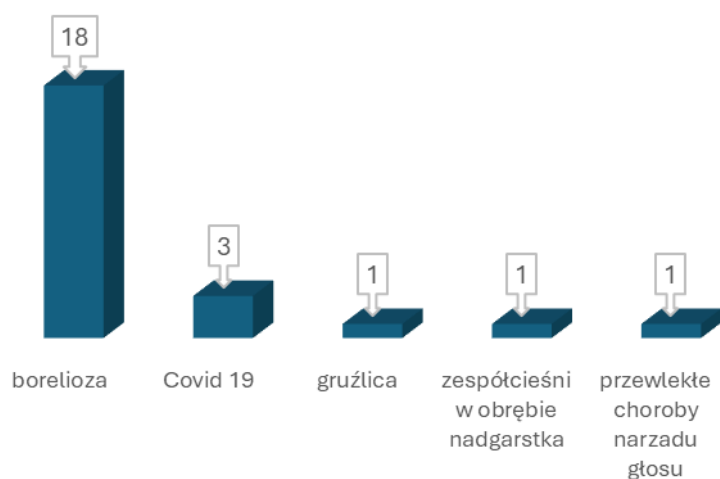
W 2024 r. prowadzono łącznie 22 postępowań w sprawie chorób zawodowych zgłoszonych od 2019 r. Decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej Inspektor Sanitarny wydaje na podstawie materiału dowodowego, a w szczególności danych zawartych w orzeczeniu lekarskim. Z uwagi na przewlekłość w wydawaniu takich orzeczeń przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy Poradnia Chorób Zawodowych w Rzeszowie nie jest możliwe załatwienie przedmiotowych spraw

w ustawowym terminie, w związku z tym wydano 99 postępowań dotyczących wyznaczenia nowego terminu załatwienia sprawy.

Rok	Liczba zgłoszeń podejrzeń choroby zawodowej	Decyzje			Postępowania prowadzone w 2023 r.
		Stwierdzających chorobę zawodową	O braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej	Umorzenie postępowania	
2019	2	3	1	0	2
2020	2	0	0	0	1
2021	14	1	0	0	12
2022	2	1	0	1	2
2023	4	3	0	0	4
2024	1	2	0	1	1
Razem	25	10	1	2	22

Tabela. 1 Postępowania w sprawie chorób zawodowych prowadzonych w 2024 r.

Najwięcej postępowań prowadzonych jest w związku z zgłoszeniem podejrzeń chorób zakaźnych i pasożytniczych (poz. 26 wykazu chorób zawodowych) w tym. 17 przypadków boreliozy u leśników i rolników oraz 3 przypadki COVID-19 u lekarzy.

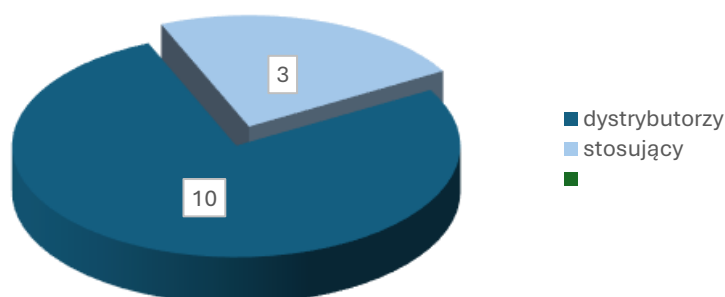

Wyk. 6. Choroby zawodowe zgłoszone do PPIS w Brzozowie.

5.2. Nadzór nad bezpieczeństwem stosowania i wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin niebezpiecznych

Nadzór w zakresie przestrzegania przepisów związanych z bezpieczeństwem wytwarzania, wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych oraz ich stosowania w miejscach pracy jest jednym z najbardziej istotnych zagadnień działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Ponieważ na terenie powiatu brzozowskiego w 2024 r. nie odnotowano działalności w zakresie wytwarzania lub importu substancji lub mieszanin chemicznych przeprowadzone kontrole dotyczyły realizacji wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w ich postaci własnej, jako składników mieszanin lub w wyrobach przez dystrybutorów oraz w zakresie stosowania takich produktów przez pracowników w zakładach pracy.

Wyk. 7. Kontrole przeprowadzone w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

5.2.1. Produkty biobójcze

Produkty biobójcze stanowią substancję lub mieszaninę, składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, odstraszanie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne.

W 2024 r nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brzozowie nad przestrzeganiem przepisów w zakresie prawidłowego wprowadzania do obrotu oraz stosowania produktów biobójczych w znacznej mierze skupiał się na produktach biobójczych grupy produktowej 14 i 18 -rodentycydach i insektycydach stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń i zabudowań oraz dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych przed wzrostem glonów i innych mikroorganizmów (produkty biobójcze należące do grupy produktowej 2). Ponadto, w związku z występowaniem przypadkowych zatruć u ludzi środkami chemicznymi stosowanymi do zwalczania szkodników, przeprowadzono kontrole udostępniania produktów biobójczych zawierających w swoim składzie fosforek glinu lub fosforek magnezu.

Przedmiotowe kontrole, a także weryfikacja ofert poprzez e-commerce nie wykazały nieprawidłowości. Na terenie powiatu brzozowskiego nie stwierdzono w obrocie produktów biobójczych zawierających w swoim składzie fosforek glinu lub fosforek magnezu.

5.2.2. Kosmetyki

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie produktów kosmetycznych sprawowany jest zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi, tj. ustawą o produktach kosmetycznych oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) dotyczącym produktów kosmetycznych.

Na terenie powiatu brzozowskiego nie odnotowano w 2024 r. działalność w zakresie produkcji produktów kosmetycznych (wytwarzania od surowca oraz konfekcjonowania), w związku z tym kontrole przestrzegania przepisów w tym zakresie przeprowadzono u dystrybutorów (hurtownie, drogerie, sklepy i apteki).

W 2024 r. pracownicy Sekcji Higieny Pracy, na podstawie decyzji przesłanych przez Państwowego Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego weryfikowali obecność w obrocie zakwestionowanych produktów kosmetycznych, zawierających niebezpieczne dla zdrowia konsumentów substancje chemiczne np. karboksyaldehyd hydroksyizoheksylo-3-cykloheksen (HICC lub Lyrall), Butylphenyl, Methylpropional (Lilial), salicylan metylu oraz metyloizotiazolinon. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

5.2.3. Prekursory narkotyków kategorii 2 i 3

Prekursory narkotyków to substancje i mieszaniny chemiczne, które mają szereg legalnych zastosowań w przemyśle, np.: do produkcji farmaceutyków, perfum, detergentów. Wykorzystuje się je również w laboratoriach jako odczynniki chemiczne podczas wykonywania analiz. Jednocześnie są to substancje, które mogą być wykorzystywane do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych, czyli narkotyków. Aby środki te mogły być dopuszczone do użytku legalnego, a jednocześnie aby nie dopuścić do ich nielegalnego wykorzystania, ich obrót oraz zużycie podlegają kontroli.

Prekursory narkotyków są podzielone na trzy kategorie, przy czym środki z kategorii pierwszej są najściślej kontrolowane, a gospodarowanie nimi wymaga wielu pozwoleń, ewidencji i procedur.

Na terenie powiatu brzozowskiego prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 używane są legalnie w zakresie:

- analiz chemicznych i laboratoryjnych: kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, aceton, bezwodnik octowy, nadmanganian potasu
- uzdatniania wody i korekty pH wody: nadmanganian potasu, kwas siarkowy

Podmioty gospodarcze informują Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzozowie o ilościach prekursorów kategorii 2 i 3 wykorzystywanych w działalności zawodowej w danym roku.

5.2.4. Środki zastępcze

Sekcja Higieny Pracy w 2024 roku realizowała na terenie powiatu brzozowskiego zadania określone ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W omawianym okresie nie ujawniono na nadzorowanym terenie funkcjonowania stacjonarnych sklepów wprowadzających do obrotu środki zastępcze zawierających nowe substancje psychoaktywne. Policja, Prokuratura i Służba Celno - Skarbowa nie przekazywały PPIS w Brzozowie materiałów pozwalających na prowadzenie postępowań administracyjnych w kierunku stwierdzenia zakazu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Działania pracowników sekcji polegały również na monitorowaniu przypadków podejrzeń zatruć oraz zatruć niebezpiecznymi substancjami psychoaktywnymi w Systemie Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

W 2024 r. w systemie SMIOD nie zarejestrowano ani jednego przypadku zatruć nielegalnymi substancjami psychoaktywnymi.

Przeprowadzono natomiast 3 kontrole sanitarne w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Jedna z nich przeprowadzona została w związku z otrzymanym sygnałem obywatelskim dotyczącym podejrzenia sprzedaży produktów zawierających w swoim składzie kwas ibotenowy i muscymol jako nowe substancję psychoaktywne, natomiast dwie pozostałe przeprowadzono w sklepie oferującym w sprzedaży e-papierosy, liquidy, premixy, bazy, aromaty oraz akcesoria do wapowania (grzałki, cartridge, longfile).

W zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi pracownicy sekcji prowadzili również działania edukacyjne. Prewencja w zakresie zagrożeń ze strony środków zastępczych w 2024 r. sprowadzała się m. in. do:

- wykładów skierowane do uczniów szkół podstawowych i średnich o zagrożeniach związanych z zażywaniem środków zastępczych i substancji psychoaktywnych
- wykładów skierowane do rodziców o zagrożeniach związanych z zażywaniem środków zastępczych i substancji psychoaktywnych
- oddziaływania wizualnego w PSSE Brzozów przez cały rok w postaci roll-upu „STOP DOPALACZOM”
- rozdawnictwa materiałów oświatowych w placówkach oświatowych, placówkach służby zdrowia oraz w zakładach pracy o tej tematyce.

- współpracy z gazetami lokalnymi: Gazetą Powiatową i Wiadomościami Brzozowskimi i przekazania do druku artykułu: „Beztytoniowe saszetki nikotynowe. Zdrowie w naszych rękach”.
- publikowania na stronie internetowej Stacji oraz za pośrednictwem Facebook informacji związanych z profilaktyką dotyczącą środków zastępczych i substancji psychoaktywnych.

6. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Kierunki działań Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przyjęte do realizacji w 2024 r. wynikały z zadań Narodowego Programu Zdrowia, problemów zdrowotnych i potrzeb środowiska lokalnego. Działalność O.Z. prowadzona była przez realizację programów ogólnopolskich, wojewódzkich i lokalnych:

”Trzymaj formę”-program adresowany był do uczniów klas VII Szkół Podstawowych w powiecie brzozowskim oraz ich rodziców. Celem programu edukacyjnego było trwałe kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Podjęte działania w ramach programu to różne formy oświatowo-zdrowotne, w tym wizytacje.

”Czyste powietrze wokół nas”, **”Szkolne programy antytytoniowe tj; ”Nie pal przy mnie proszę” i „Znajdź właściwe rozwiązanie”**. Programy kierowane do dzieci 5-6-letnich z przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, uczniowie klas II i VI ze Szkół podstawowych w powiecie brzozowskim.

Tematyka programowa dotyczy zapobiegania tytoniu palenia. Programy realizowane poprzez różne formy oświatowo-zdrowotne.

”Moje dziecko idzie do szkoły” -program realizowany w szkołach podstawowych klasach I Gminy Brzozów. Celem programu było podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia i ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotny u dzieci. Realizacja programu przebiega poprzez realizację różnych form oświatowo-zdrowotnych.

”Podstępne WZW”

Adresaci programu to uczniowie ze szkół średnich w powiecie oraz ich rodzice. Program ten poprzez popularyzację profilaktyki, prezentował skuteczne metody zabezpieczania się przed zakażeniami WZW. Celem głównym programu było upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki zakażeń wirusowego zapalenia wątroby. Program realizowany poprzez różne formy oświatowo-zdrowotne w tym wizytacje.

„Znamie! Znam je?”

Adresaci programu to uczniowie 3 szkół ponadgimnazjalnych w powiecie oraz ich rodzice. Program ten poprzez popularyzację profilaktyki, prezentuje skuteczne metody zabezpieczania się przed groźnym nowotworem skóry. Celem głównym programu było upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Program realizowany poprzez realizację różnych form oświatowo-zdrowotnych w tym wizytacje.

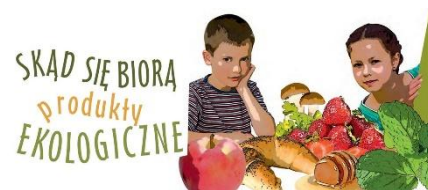
”Bieg po zdrowie”

Adresaci programu: dzieci 9-10 lat i ich rodzice. Istotnym celem programu było zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Program ten jest źródłem rzetelnej wiedzy na temat problematyki palenia tytoniu, ukazuje korzyści wynikające z niepalenia papierosów, czyni to zjawisko mniej pożądanym i mniej akceptowalnym. Zajęcia są realizowane za pomocą zróżnicowanych metod aktywizujących. Program na terenie powiatu realizowany w szkołach podstawowych.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne”

„Skąd się biorą produkty ekologiczne” to ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Celem programu było zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program realizowany w 2 przedszkolach na terenie gminy Brzozów.

Programy; „Zawsze razem”, „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową - Edukacja młodzieży szkolnej” to programy o tematyce zapobiegania HIV/AIDS.

Celem programu „Zawsze razem” było kształtowanie u dzieci właściwych postaw i zachowań wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz podejmowanie zdrowych wyborów życiowych. Program realizowany w 13 szkołach powiatu brzozowskiego poprzez organizację porad, organizację konkursu plastycznego, instruktaże, porady, dystrybucję materiałów, wizytacje itd.

„Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową - Edukacja młodzieży szkolnej”-realizowany poprzez edukację młodzieży z 3 szkół średnich w powiecie brzozowskim na temat zapobiegania zakażeniom HIV i chorobom przenoszonym drogą płciową. Realizacja programu poprzez; narady, konkursy, dystrybucję materiałów, porady, instruktaże, oddziaływanie wizualne, wizytacje itd.

”Wybierz Życie-Pierwszy Krok”

Adresaci programu to uczniowie z 3 szkół średnich w powiecie oraz ich rodzice. Program edukacyjny obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy. Stwarza świadomość zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem HPV u młodych ludzi. Kształtuje świadomość na temat czynników zwiększających ryzyko wystąpienia raka szyjki macicy. Program realizowany poprzez narady, porady, instruktaże, oddziaływanie wizualne, wizytacje, umieszczenie informacji na stronie Stacji, itd.

”Różowa wstążeczka”

Program, którego celem było zwiększenie świadomości wśród uczniów 3 szkół średnich na temat zapobiegania nowotworowi raka piersi. W ramach programu prowadzono wykłady, organizowano narady, szkolenie, happening, udzielano instruktaży, porady, prowadzono dystrybucję materiałów, wizytacje itd.

”Program edukacji zdrowotnej dla pacjentów z nadciśnieniem tętniczym

Do programu edukacyjnego zostali włączeni pacjenci z rozpoznaniem nadciśnienia tętniczego, niezależnie od czasu od rozpoznania, wdrożonego postępowania (leczenie farmakologiczne lub niefarmakologiczne), stopnia nadciśnienia oraz skuteczności kontroli oraz pacjenci z nieuregulowanym nadciśnieniem mimo leczenia farmakologicznego i ich rodziny, należący do NZOZ w Nozdrzcu. Program realizowany poprzez poradę, pokazy, instruktaże, porady, dystrybucję materiałów itd.

W roku 2024r. Sekcja OZ i PZ poprzez; oddziaływanie wizualne i dystrybucję materiałów, umieszczanie informacji na stronie Stacji i Facebooku, przekazywanie w informacji do prasy, udzielanie porad i instruktaży, organizowanie stoisk informacyjno-edukacyjnych i imprez oświatowo-zdrowotnych włączyła się w akcje i

kampanie O.Z. tj:”Bezpieczne ferie”, ”Zapobieganie HIV/AIDS”, ”Zapobieganie wszawicy”, ”Światowy Dzień Zdrowia”, ”Zapobieganie gruźlicy”, ”Zapobieganie odrze”, „Europejski Tydzień Testowania”, ”Zapobieganie KZM”, ”Europejski Tydzień Szczepień”, ”Światowy Dzień Higieny Rąk”, „Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS”, ”STOP dopalaczom”, ”Mój Walenty jest the best idzie ze mną zrobić test”, „Europejski Dzień Walki z Czerniakiem”, ”Światowy Dzień bez Tytoniu”, ”Międzynarodowy Miesiąc Świadomości Męskich Nowotworów”, ”Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”, „Rzuć palenie razem z nami”

,”Zapobieganie grypie”, ”Tydzień Promocji Karmienia Piersią” ,” Dni walki z gruźlicą”, ”Październik Miesiącem Zapobiegania Nowotworom”,

"Zapobieganie cukrzycy", "Problem Wagi Ciężkiej", "Wybieraj Bezpieczną żywność", „Zapobieganie zatruciom grzybami”, "Zapobieganie wściekliznie", "Wyścig do zdrowia",

"Szczepienia...", "Zapobieganie legionelli", "Kampania EFSA",

Kampania „Świadome piękno -wspólnie dbamy o nasze zdrowie”

”Światowy Dzień Mycia Rąk”, ”Bezpieczne wakacje”,” itd..

Tematyka w/wym. programów i akcji dotyczyła: zapobiegania chorobom zakaźnym, szczepień ochronnych, chorób nowotworowych, tematyki antytytoniowej, uzależnień, chorób serca-zapobiegania nadciśnieniu tętniczemu, zapobieganie HIV/AIDS ,zapobiegania dopalaczom, higieny osobistej, racjonalnego odżywiania, zapobiegania WZW, zdrowego stylu życia itd.

W ramach w/w realizowanych programów i wszystkich akcji i kampanii podjęte działania prowadzone były przez organizowanie min.; konkursów, szkoleń, happeningów,

narad, porad, debat społecznych, wystaw-oddziaływania wizualnego, stoisk informacyjno -edukacyjnych, spotkań młodzieży z pracownikami laboratorium, instruktaży, rajdów rowerowych, pikników rodzinnych, Dni

Otwartych, dystrybucji materiałów oraz imprez oświatowo - zdrowotnych dla dzieci w systemie szkolnym i przedszkolnym, nauczycieli i wychowawców, rodziców, pacjentów, pracowników placówek służby zdrowia, zakładów pracy i instytucji .

W ramach realizacji przedsięwzięć programowych i nieprogramowych współpracowano ze Starostwem Powiatowym, samorządami lokalnymi, służbą zdrowia, placówkami oświatowo-wychowawczymi, Policją, GOK i Bibliotekami Publicznymi w powiecie, WSSE w Rzeszowie, prywatnymi instytucjami –sponsorami i mediami; Brzozowską Gazetą Powiatową. W ramach realizacji programów oświatowo-zdrowotnych przeprowadzono 85 wizytacji działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia w powiecie brzozowskim.

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY.

W ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dokonywano analizy projektowanych działań planistycznych, inwestycyjnych i systemowo-organizacyjnych odnoszących się do obszarów powiatu, rozwiązań techniczno-budowlanych obiektów i infrastruktury pod kątem wpływu ww. przedsięwzięć na zdrowie i życie ludzi.

W 2024 roku w ramach strategicznej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- uzgodniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „TRZEŚNIOŹ 1/2024”, dla Planu Ogólnego Gminy Brzozów, dla Planu Ogólnego Gminy Domaradz oraz dla Planu Ogólnego Gminy Haczów,
- zaopiniowano pozytywnie: projekt Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Brzozów 12”, skorygowany projekt Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „Brzozów 12”. Pozytywnie pod określonymi warunkami został uzgodniony projekt Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego „TRZEŚNIOŹ 1/2024.

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowiska w 2024 roku:

- wydano 17 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W 14 opiniach uznano za zbędne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko. Dotyczyło to przedsięwzięć polegających na: budowie stawu do celów hodowlanych w miejscowości Huta Poręby; przebudowie i budowie kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Buków i Jasionów; budowie zakładu produkcyjnego wód i napojów w miejscowości Brzozów; odwadnianiu, na terenie oczyszczalni ścieków w miejscowości Haczów, ustabilizowanych osadów komunalnych pochodzących z oczyszczalni ścieków w Trześniowie i Wzdowie; budowie 2 farm fotowoltaicznych z magazynami energii w miejscowości Brzozów; rozbudowie drogi powiatowej wraz z rozbiórką istniejącego i budową nowego mostu drogowego w miejscowości Nozdrzec; rozbudowie drogi powiatowej wraz z rozbiórką istniejącego i budową nowego mostu drogowego w miejscowości Obarzym, budowie sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Orzechówka i Jasienica Rosielna; budowie magazynu energii o łącznej mocy do 100 MW, stacji elektroenergetycznej oraz

infrastruktury towarzyszącej w miejscowości Haczów; eksploatacji instalacji do lakierowni mebli w zakładzie zlokalizowanym w miejscowości Brzozów; budowie hali produkcyjno – magazynowej z zapleczem socjalno – biurowym w miejscowości Brzozów; rozbudowie drogi gminnej wraz z budową mostu w miejscowości Haczów. W 3 przypadkach nałożono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Dotyczyło to przedsięwzięć polegających na: budowie i eksploatacji tymczasowej wytwórni mieszanek mineralno – asfaltowych położonej w miejscowości Blizne; budowie punktu do zbierania, w tym przeładunku odpadów wymagających uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych oraz punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zlokalizowanego w miejscowości Izdebski; przebudowie i rozbudowie oczyszczalni ścieków w Grabownicy Starzeńskiej w ramach realizacji zadania inwestycyjnego: „Budowa oczyszczalni ścieków dla Aglomeracji Brzozów oraz Grabownica Starzeńska” realizowanego w miejscowości Grabownica Starzeńska.

W 2024 r. uczestniczono w 34 dopuszczeniach do użytkowania obiektów budowlanych w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane. W 23 przypadkach (głównie dotyczyły one inwestycji związanej z budową farmy wiatrowej, w tym turbin wiatrowych oddawanych do użytkowania pojedynczo), po dokonaniu analizy zamierzenia inwestycyjnego i stwierdzeniu, że nie narusza ono wymagań higienicznych i zdrowotnych, sprawę załatwiono poprzez milczącą zgodę. Pozostałymi większymi obiektami budowlanymi oddawanymi do użytkowania były: rozbudowany budynek Domu Ludowego w Trześniowie, rozbudowana oczyszczalnia ścieków w Domaradzu, budynek handlowo – usługowy (sklep branży spożywczej i sklep artykułów gospodarstwa domowego) w Dydni, budynek warsztatowo – magazynowy w Przysietnicy, przebudowane i zaadaptowane pomieszczenia szkolne na żłobek w Bliznem, budynek handlowo – usługowy w Trześniowie, budynek usługowo – handlowy (przychodnia oraz apteka) w Brzozowie.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 9 oględzin obiektów, związanych z odbiorami poza procedurą art. 56 ustawy Prawo budowlane. Oględziny dotyczyły min. lokali gastronomicznych, zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, pomieszczeń podmiotu leczniczego, pomieszczeń przedszkolnych.

W 2024 roku przeprowadzoną 1 kontrolę obiektu budowlanego w trakcie budowy.

Podczas przeprowadzanych kontroli oraz oględzin, w zależności od potrzeby, prowadzono działania edukacyjne.

W okresie sprawozdawczym po dokonaniu analizy przedłożonej dokumentacji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, uzgodniono 649 projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego, w tym w 640 przypadkach nie zajęto stanowiska, zgodnie z zapisami art. 53 ust 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w 9 przypadkach wydane zostały postanowienia.

W 2024 r. zaopiniowano pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych 7 dokumentacji projektowych. Część dokumentacji została uzgodniona warunkowo. Dokonując uzgodnień dokumentacji projektowej zwracano uwagę na poprawność pod względem warunków higienicznych i zdrowotnych proponowanych rozwiązań projektowych. Do większej inwestycji zaopiniowanej w 2024 r. można zaliczyć budowę stacji uzdatniania wody, zbiornika uśredniającego wody surowej, dwóch zbiorników wody uzdatnionej, osadnika popłuczyn, zbiornika bezodpływowego kanalizacji sanitarnej, zbiornika bezodpływowego na ścieki chemiczne w miejscowości Orzechówka oraz przebudowę i zmianę sposobu użytkowania części budynku Szkoły Podstawowej na żłobek w miejscowości Haczów. Pozostałe uzgadniane dokumentacje dotyczyły punktów pobrań oraz lokali gastronomicznych.

W okresie sprawozdawczym wydano 27 decyzji opłatowych.

W roku 2024 zwiększyła się liczba zajmowanych stanowisk, w związku ze zmianą w 2023 r. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane były wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczyły planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

8. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

W zakresie działalności laboratoryjnej Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brzozowie posiada wdrożony i funkcjonujący system zarządzania, akredytowany przez Polskie Centrum Akredytacji w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17025 - Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących – Certyfikat Akredytacji nr AB 755 (uprawniający do wykonywania akredytowanych parametrów w zakresie badań: wody, wody do spożycia przez ludzi, wody na pływalniach, środowiska pracy oraz diagnostyki medycznej).

W wyniku przeprowadzonej oceny Polskiego Centrum Akredytacji w dniach 20.05.2024 r. potwierdzono kompetencje Laboratorium w zakresie posiadanej akredytacji.

Badania wody fizykochemiczne i bakteriologiczne wykonywane zgodnie z wymaganiami Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Badania wody na pływalni zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

W 2024 r. przebadano 604 obiektów wodnych (wodociągi, studnie przydomowe, baseny) w których wykonano 984 badań: fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych.

Najczęstsze przekroczenia wartości parametrycznych to: bakterie grupy coli, Escherichia coli, żelazo, mangan, jon amonu, mętność, stwierdzone w próbkach wody ze studni przydomowych. Badania kwestionowane stanowią ok. 45 % wszystkich wykonanych badań.

Wykaz normatywów higienicznych w środowisku pracy określa rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 r. (Dz. U. poz. 1017 z 2024 r.) w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

W 2024 r. wykonano 379 badań środowiska pracy (hałasu, drgań, oświetlenia oraz zapylenia) w 71 zakładach pracy. Przekroczenia wielkości normatywnych stwierdzono w 12 badaniach.

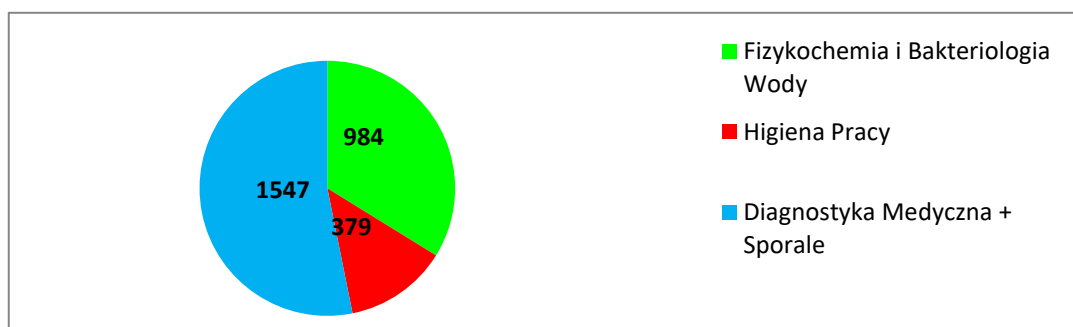
Badania z obszaru diagnostyki medycznej podlegają szczegółowym regulacjom prawnym o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

W 2024 r. przebadano 462 osoby w kierunku chorobotwórczych pałeczek jelitowych z rodzaju *Salmonella* i *Shigella*, u których wykonano 1326 próbek (w tym 10 badań z wynikiem dodatnim u 6 osób) oraz 221 badań biologicznych wskaźników kontroli skuteczności procesów sterylizacji (sporali).

Tabela nr 1. Zestawienie ilości wykonanych badań w 2024 r.

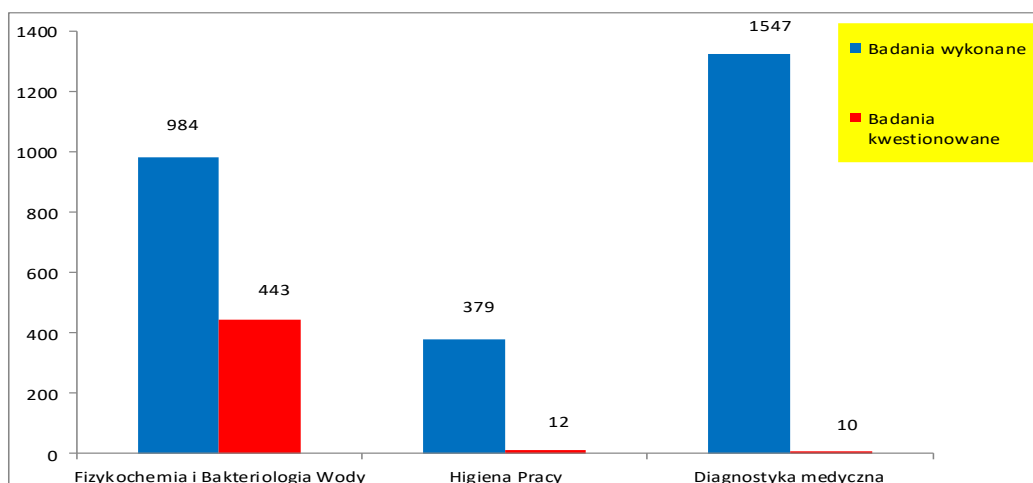
Zestawienie ilości wykonanych badań									
Fizykochemia i Bakteriologia Wody			Higiena Pracy			Diagnostyka medyczna			
Ilość przebadanych obiektów wodnych (wodociągi, studnie przydomowe, baseny)	Liczba wykonanych badań	Badania kwestionowane	Ilość zakładów pracy	Liczba wykonanych badań	Badania kwestionowane	Liczba sporali	Ilość przebadanych osób	Liczba wykonanych badań	Badania z wynikiem dodatnim
604	984	45 %	71	379	3 %	221	462	1326	1 %

Wykres nr 1. Zestawienie ilości wykonanych badań w 2024 r. na podstawie danych z tabeli nr 1.

Wykres nr 2. Zestawienie ilości wykonanych badań w 2024 r. z uwzględnieniem przekroczeń wartości normatywnych/wyników dodatnich z obszaru diagnostyki medycznej.

Stan sanitarny powiatu brzozowskiego za 2024 r.

9. KADRY I FINANSE

9.1. Struktura zatrudnienia w PSSE w Brzozowie w 2024 r.

Tabela 4. Zatrudnienie w 2024 r.

Oddział/Sekcja	Liczba zatrudnionych pracowników	Pracownicy z wyższym wykształceniem/stanowiska	Pracownicy mający ukończone specjalizacje lub studia podyplomowe	Pracownicy ze średnim wykształceniem lub zawodowym
PPIS, Dyrektor PSSE	1	1	1	0
Z-ca PPIS/Kierownik sekcji Higieny Pracy	1	1	1	0
Sekcja Epidemiologii	3	kierownik - 1 starszy asystent - 2	3	0
Sekcja Higieny Komunalnej	3	kierownik - 1 młodszy asystent - 2	3	0
Sekcja Higieny Pracy	1	asystent - 1	1	0
Sekcja Higieny Żywności i Żywienia	4	kierownik - 1 starszy asystent - 1 asystent - 1 stażysta - 1	3	0
Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży	1	starszy asystent - 1	1	0
Sekcja Sanitarnego Nadzoru Zapobiegawczego	1	starszy asystent - 1	1	0
Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	1	kierownik - 1	1	0
Oddział Laboratoryjny	8	kierownik - 1 starszy asystent - 6 asystent - 1	8	0

Oddział Administracyjno-Kadrowy	4	kierownik - 1 starszy specjalista – 1	1	pracownik obsługi-1 sprzątaczką – 1
Główny Księgowy	1	główny księgowy - 1	1	0
Stanowisko Pracy do spraw Finansowo-Księgowych	1	starszy specjalista-1	1	0
Stanowisko Pracy do spraw Statystyki Medycznej	1	starszy asystent-1	1	0
Stanowisko pracy Sekretarki medycznej	1	0	0	starsza sekretarka medyczna -1
Stanowisko Pracy Dezynfektora - kierowcy	1	0	0	dezynfektor-kierowca - 1
Stanowisko Pracy Informatyka	1	starszy informatyk - 1	0	0
Stanowisko Pracy do spraw Obsługi Prawnej/Radca prawny	2	radca prawny - 1 starszy asystent – 1	2	0
Suma	36	32	29	4

9.2. Budżet

W 2024 r. PSSE w Brzozowie dysponowała budżetem w łącznej kwocie 7.399.096,00 zł, z czego budżet płacowy to 5.795.406,00 zł. W 2024 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna nie realizowała żadnych inwestycji. Budżet PSSE w Brzozowie został zrealizowany w 100%.